

Facultade de CC. Sociais e da Comunicación

Mais info na Web da Facultade

<http://www.csc.uvigo.es/>

(*)

(*)

Grao en Dirección e Xestión Pública

Materias

Curso 1

Código	Nome	Cuadrimestre	Cr.totais
P04G091V01101	Dereito: Dereito administrativo I	1c	6
P04G091V01102	Dereito: Dereito constitucional	1c	6
P04G091V01103	Economía: Economía	1c	6
P04G091V01104	Ciencia política I: Introdución á ciencia política	1c	6
P04G091V01105	Ciencia política II: Fundamentos de ciencia da administración	1c	6
P04G091V01201	Socioloxía: Estrutura social contemporánea	2c	6
P04G091V01202	Estatística: Introdución á estatística administrativa	2c	6
P04G091V01203	Ciencia política III: Políticas públicas	2c	6
P04G091V01204	Ciencia política IV: Sistema político español e galego	2c	6
P04G091V01205	Ciencia política V: Política e economía da Unión Europea	2c	6

DATOS IDENTIFICATIVOS

Dereito: Dereito administrativo I

Materia	Dereito: Dereito administrativo I			
Código	P04G091V01101			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública			
Descriptores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Lopez Miño, Antonio Manuel			
Profesorado	Lopez Miño, Antonio Manuel Valcárcel Fernández, Patricia			
Correo-e	antominho@hotmail.com			
Web	http://webs.uvigo.es/ada/			
Descripción xeral	Os obxectivos que persegue a ensinanza do dereito administrativo son o exame e a análise do ordenamento xurídico-administrativo, así como das distintas modalidades de administracións públicas, os instrumentos xurídicos da súa actividade. De acordo con estes obxectivos, porase particular énfase en familiarizar ao alumnado coas ferramentas necesarias para o estudio e o manexo da disciplina e o seu léxico propio, coa finalidade de que no sucesivo aquel poida interpretar e someter a crítica xurídica calquera texto legal ou xurisprudencial ou calquera documento expedido por unha Administración pública sen limitación ningunha que impida a súa comprensión. Non se trata tanto de que o estudiantado acumule una inmensa cantidade de datos memorísticos sobre as normas xurídico-administrativas, senón de promover un acercamiento comprensivo e crítico a esta rama do ordenamento xurídico e á actividade das distintas administracións públicas.			

Competencias

Código

A1	Que os estudiantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudio que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudio.
A3	Que os estudiantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudio) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
B5	Ser capaz de interpretar datos derivados de las observaciones en relación con su significación y relacionarlos con las teorías apropiadas en el ámbito de la dirección y gestión pública

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación e Aprendizaxe

☐ Derecho Administrativo I. Conocer el marco jurídico-legal de las administraciones públicas españolas.	B5
Que los estudiantes tengan la capacidad de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro de su área de estudio) para emitir juicios que incluyan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica o ética	A3
Que los estudiantes sepan aplicar sus conocimientos a su trabajo o vocación de una forma profesional y posean las competencias que suelen demostrarse por medio de la elaboración y defensa de argumentos y la resolución de problemas dentro de su área de estudio	A1

Contidos

Tema

As ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS E A súa ORGANIZACIÓN (*I)	1. Introdución. A personalidade xurídica da Administración. 2. A diversidade de Administraciós públicas. 3. A capacidade das persoas xurídicas públicas. a. De Dereito público. *b. De Dereito privado. 4. Os órganos administrativos 5. A competencia a. Concepto. *b. Criterios de determinación e clases *c. Técnicas de alteración e translación 6. Os conflitos entre Administraciós públicas e entre órganos dunha mesma Administración.
As ADMINISTRACIÓNS PÚBLICAS E A súa ORGANIZACIÓN (*II)	1. A organización das Administraciós territoriais españolas a) A Administración Xeral do Estado. Órganos centrais e periféricos. - A Administración Xeral no exterior *b) As Administraciós das Comunidades Autónomas. En particular, a Administración da Comunidade Autónoma de Galicia *c) As Administraciós Locais 2. A organización das Administraciós institucionais e entes corporativos a) Administraciós institucionais. O fenómeno da descentralización funcional - a.1 Organismos públicos: axencias, organismos autónomos, entidades públicas empresariais. - a.2 As Administraciós independentes *b) As empresas públicas
O ORDENAMENTO XURÍDICO ADMINISTRATIVO: ESTRUCTURA E CARACTERES	1. O sistema do ordenamento xurídico e os seus supostos; pluralidade de fontes, lagoas e a súa integración. 2. Caracteres do ordenamento xurídico administrativo. 3. A aplicación do ordenamento xurídico administrativo. a. No espazo. *b. No tempo: a *retroactividad das normas administrativas. *c. A interpretación do ordenamento xurídico administrativo.
As FONTES DO DEREITO ADMINISTRATIVO	1. A Constitución como fonte do Dereito administrativo. 2. Dereito administrativo e normas con forza de lei. a. A Lei formal e os seus tipos. *b. Os Decretos Leis. *c. A lexislación delegada: exercicio e controis da delegación lexislativa. 3. O Estado autonómico e o sistema de fontes do Dereito administrativo. a. Os Estatutos de Autonomía. *b. As relacóns entre as Leis estatais e as autonómicas. *c. As Leis básicas.
O REGULAMENTO	1. Concepto. 2. Xustificación da potestade regulamentaria. 3. Distinción entre os Regulamentos e os actos administrativos. 4. A *inderogabilidade singular dos Regulamentos. 5. As relacóns entre a Lei e o Regulamento. 6. Clases de Regulamentos. 7. Límites formais e materiais que condicionan a validez dos Regulamentos. a. A xerarquía dos Regulamentos. *b. O procedemento de elaboración dos Regulamentos. *c. A publicación dos Regulamentos. d. Os requisitos substanciais de validez dos Regulamentos. 8. Os Regulamentos ilegais. Técnicas de control da legalidade dos Regulamentos.
O PRINCIPIO DE LEGALIDADE DA ADMINISTRACIÓN	1. Contido do principio de legalidade. 2. Concepto de potestade. 3. As técnicas de atribución de potestades á Administración. 4. Clases de potestades administrativas. 5. En especial, a potestade *discrecional e a súa distinción respecto dos conceptos xurídicos indeterminados. 6. Técnicas de control da *discrecionalidad.

O ADMINISTRADO	1. O administrado. Formulación xeral. 2. Relacións de supremacía ou *sujeción xeral e especial. 3. A capacidade de obrar e as súas circunstancias *modificativas. 4. As situacións xurídicas subxectivas. 5. A participación do administrado nas funcións administrativas.
O ACTO ADMINISTRATIVO: CONCEPTO E ELEMENTOS	1. Concepto de acto administrativo. 2. Elementos dos actos administrativos. 3. Clases de actos administrativos: relevancia dos diferentes criterios.
EFICACIA DO ACTO ADMINISTRATIVO	1. A eficacia dos actos administrativos. Concepto. A eficacia inmediata. 2. Excepcións á eficacia inmediata: eficacia anticipada e eficacia demorada. 3. A notificación e publicación dos actos administrativos.
O PROCEDIMENTO ADMINISTRATIVO	1. O procedimento administrativo común e procedimentos administrativos. 2. Os interesados. 3. Termos e prazos: o seu cómputo 4. Fases do procedimento administrativo: iniciación, instrución e finalización.
O SILENCIO ADMINISTRATIVO	1. O problema da inactividade da Administración. 2. O deber de resolver. 3. Efectos do silencio administrativo. a. Procedementos iniciados a solicitude do interesado. *b. Procedementos iniciados de oficio. 4. Natureza xurídica do silencio administrativo: ficción legal ou acto presunto. A eficacia dos actos presuntos. 5. O silencio administrativo no Dereito urbanístico. 6. A caducidade do artigo 44 e a caducidade do artigo 92 da Lei de Réxime Xurídico das Administracións Públicas e do Procedemento Administrativo Común: un mesmo termo para dous conceptos *emparentados pero diferentes.
Os VÍCIOS DOS ACTOS ADMINISTRATIVOS	1. Teoría da invalidez: graos de invalidez dos actos administrativos. 2. A nulidade absoluta ou de pleno dereito. 3. A *anulabilidade dos actos administrativos. 4. Irregularidades non *invalidantes.
IMPUGNACIÓN E REVISIÓN DOS ACTOS EN VÍA ADMINISTRATIVA	1. Concepto e características dos recursos administrativos. Procedementos alternativos de impugnación ou reclamación. 2. Clases de recursos administrativos. a) O recurso de alzada. *b) O recurso *potestativo de reposición. *c) O recurso extraordinario de revisión. 3. A revogación dos actos administrativos. a) Revogación por motivos de legalidade: a revisión de actos nulos e *anulables. *b) Revogación por motivos de oportunidade. 4. A rectificación de errores materiais, de feito ou *aritméticos. 5. As reclamacións previas ás vías civil e social. 6. A suspensión da eficacia dos actos administrativos en caso de recurso administrativo ou de revisión de oficio.
A COACCIÓN ADMINISTRATIVA	1. A execución forzosa. a. Os orzamentos da execución. *b. Principios do procedemento de execución. *c. Medios de execución forzosa. 2. A coacción directa. 3. Coacción ilexítima ou ""vía de feito"".
XURISDICIÓN CONTENCIOSO-ADMINISTRATIVA	Aspectos xerais

Planificación	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminarios	10	20	30
Tutoría en grupo	10	10	20
Sesión maxistral	30	60	90
Probas de tipo test	2	0	2
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	2	0	2
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	2	4	6

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descripción
Seminarios	Solución de casos prácticos sobre os temas do programa.
Tutoría en grupo	Resolución de dúbidas do alumnado e afianzamiento de contidos.
Sesión magistral	Exposición teórica dos contidos do programa, ben polo profesor, ben polos alumnos guados polo profesor

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descripción
Seminarios	ACLARACIÓN PARA LA MODALIDAD PRESENCIAL: -Dirección na localización do material cuxa busca para o estudo se encargue ao alumnado. -Orientación na realización das probas prácticas que se propoñan. -Explicación das correccións das probas prácticas. METODOLOGÍA Y EVALUACIÓN DE LA MODALIDAD SEMIPRESENCIAL: 1. Leer con atención y en caso de duda contactar con el Coordinador Grado Dirección y Gestión Pública, Prof. Dr. Enrique José Varela Álvarez (evalvarez@uvigo.es) 2. Las cuestiones básicas referidas a la metodología de aprendizaje y a la evaluación del mismo se recogen en el Paso 7 "Evaluación". 3. En el apartado "Otros comentarios y segunda convocatoria", se plantea la estructura de aprendizaje, los soportes virtuales y la valoración de cada uno de ellos.
Tutoría en grupo	ACLARACIÓN PARA LA MODALIDAD PRESENCIAL: -Dirección na localización do material cuxa busca para o estudo se encargue ao alumnado. -Orientación na realización das probas prácticas que se propoñan. -Explicación das correccións das probas prácticas. METODOLOGÍA Y EVALUACIÓN DE LA MODALIDAD SEMIPRESENCIAL: 1. Leer con atención y en caso de duda contactar con el Coordinador Grado Dirección y Gestión Pública, Prof. Dr. Enrique José Varela Álvarez (evalvarez@uvigo.es) 2. Las cuestiones básicas referidas a la metodología de aprendizaje y a la evaluación del mismo se recogen en el Paso 7 "Evaluación". 3. En el apartado "Otros comentarios y segunda convocatoria", se plantea la estructura de aprendizaje, los soportes virtuales y la valoración de cada uno de ellos.

Probas	Descripción
Probas de tipo test	ACLARACIÓN PARA LA MODALIDAD PRESENCIAL: -Dirección na localización do material cuxa busca para o estudo se encargue ao alumnado. -Orientación na realización das probas prácticas que se propoñan. -Explicación das correccións das probas prácticas. METODOLOGÍA Y EVALUACIÓN DE LA MODALIDAD SEMIPRESENCIAL: 1. Leer con atención y en caso de duda contactar con el Coordinador Grado Dirección y Gestión Pública, Prof. Dr. Enrique José Varela Álvarez (evalvarez@uvigo.es) 2. Las cuestiones básicas referidas a la metodología de aprendizaje y a la evaluación del mismo se recogen en el Paso 7 "Evaluación". 3. En el apartado "Otros comentarios y segunda convocatoria", se plantea la estructura de aprendizaje, los soportes virtuales y la valoración de cada uno de ellos.
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	ACLARACIÓN PARA LA MODALIDAD PRESENCIAL: -Dirección na localización do material cuxa busca para o estudo se encargue ao alumnado. -Orientación na realización das probas prácticas que se propoñan. -Explicación das correccións das probas prácticas. METODOLOGÍA Y EVALUACIÓN DE LA MODALIDAD SEMIPRESENCIAL: 1. Leer con atención y en caso de duda contactar con el Coordinador Grado Dirección y Gestión Pública, Prof. Dr. Enrique José Varela Álvarez (evalvarez@uvigo.es) 2. Las cuestiones básicas referidas a la metodología de aprendizaje y a la evaluación del mismo se recogen en el Paso 7 "Evaluación". 3. En el apartado "Otros comentarios y segunda convocatoria", se plantea la estructura de aprendizaje, los soportes virtuales y la valoración de cada uno de ellos.
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	ACLARACIÓN PARA LA MODALIDAD PRESENCIAL: -Dirección na localización do material cuxa busca para o estudo se encargue ao alumnado. -Orientación na realización das probas prácticas que se propoñan. -Explicación das correccións das probas prácticas. METODOLOGÍA Y EVALUACIÓN DE LA MODALIDAD SEMIPRESENCIAL: 1. Leer con atención y en caso de duda contactar con el Coordinador Grado Dirección y Gestión Pública, Prof. Dr. Enrique José Varela Álvarez (evalvarez@uvigo.es) 2. Las cuestiones básicas referidas a la metodología de aprendizaje y a la evaluación del mismo se recogen en el Paso 7 "Evaluación". 3. En el apartado "Otros comentarios y segunda convocatoria", se plantea la estructura de aprendizaje, los soportes virtuales y la valoración de cada uno de ellos.

Avaliación		Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Seminarios		Asistencia e participación.	10 A1 A3	B5
Tutoría en grupo		Asistencia e participación.	10 A1 A3	B5
Sesión magistral		Asistencia e participación.	5 A1 A3	B5

Probas de tipo test	Calidade na resolución das probas.	25	A1 A3	B5
Probas de resposta longa, de desenvolvimento	Calidade na resolución das probas.	30	A1 A3	B5
Probas prácticas, de ejecución de tarefas reais e/ou simuladas.	Calidade na resolución das probas.	20	A1 A3	B5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

Código de las Leyes Administrativas,

GAMERO CASADO, E. y FERNÁNDEZ RAMOS, S., **Manual Básico de Derecho Administrativo**, última,

GARCÍA DE ENTERRÍA, E. y FERNÁNDEZ RODRÍGUEZ, T.-R, **Curso de Derecho Administrativo**, última,

SÁNCHEZ MORÓN, M.:., **Derecho Administrativo. Parte general**, última,

ESTEVE PARDO; J., **Lecciones de Derecho Administrativo**, última,

Recomendacións

Materias que continúan o temario

(*)/

Xestión da contratación do sector público/P04G090V01504

Ética pública e responsabilidade xurídica do empregado público/P04G090V01903

Goberno e administración electrónica/P04G090V01913

Outros comentarios

Las modalidades presencial y semipresencial del Grado en Dirección y Gestión Pública, comparten un mismo plan de estudios, cuyas materias (de 1º a 4º) ayudan a desarrollar un aprendizaje de competencias basado en la evaluación continua.□

DATOS IDENTIFICATIVOS

Dereito: Dereito constitucional

Materia	Dereito: Dereito constitucional			
Código	P04G091V01102			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública			
Descriptores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición				
Departamento	Dereito público			
Coordinador/a	Gregores Villaverde, Maria Jose			
Profesorado	Gregores Villaverde, Maria Jose			
Correo-e	mjgv@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	- Coñecer o significado actual das funcións que a vixente Constitución Española asume no marco do Estado social e democrático de dereito. - Entender o significado xeral dos principios esenciais que inspiran a Constitución de 1978 e distinguir as súas manifestacións no texto constitucional. - Coñecer o valor normativo da Constitución e a súa incidencia sobre o ordenamento xurídico, así como o especial significado e estrutura das normas constitucionais e a súa interpretación. - Dominar o sistema de fontes do dereito do ordenamento xurídico español no medio multinivel, isto é, os diversos tipos de normas e as súas relacións. - Coñecer e comprender o réxime xurídico básico das institucións públicas e o seu funcionamento, así como os seus medios e límites de actuación. - Coñecer o sistema institucional deseñado na Constitución de 1978 respecto do Estado, o que implica coñecer a composición e as funcións das diversas institucións (coroa, Cortes Xerais, Goberno e administracións públicas, Poder Xudicial e Tribunal Constitucional), así como as súas relacións recíprocas. - Coñecer o sistema de distribución territorial do poder. - Identificar e comprender o marco de participación española na UE e as súas consecuencias.			

Competencias

Código

A1	Que os estudiantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudiantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudiantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Habilidades en la búsqueda de información, en relación con fuentes de información primarias y secundarias, incluyendo el uso de ordenadores para búsquedas en línea
B2	Capacidad de analizar, sintetizar e integrar conocimientos y enfrentarse a la complejidad de formular juicios con información limitada
B12	Compromiso con la responsabilidad y la honestidad en el desempeño laboral público y privado
B13	Compromiso con los Derechos humanos, la igualdad, la justicia y el desarrollo sostenible.
C2	(*)Familiarizarse con los principios básicos de la estructura, organización y funcionamiento del sistema constitucional español
D1	Capacidad de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos
D4	Habilidad para la resolución independiente de problemas en relación con información cualitativa y cuantitativa
D8	Capacidad para el trabajo cooperativo en equipo/grupo y abierto a diferentes puntos de vista y opiniones
D9	Capacidad para el razonamiento crítico creativo y el autocriticismo
D11	Vocación de servicio público y compromiso ético

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Familiarizarse con los principios básicos de la estructura, organización y funcionamiento del sistema constitucional español (CE2)	A1 A2 A3	B1 B2 B12	C2	D1 D4 D8
Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudio que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudio.(CB1)	A4 A5	B13		D9 D11

Que os estudantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudio (CB2)

Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.(CB4)

Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.(CB5)

Capacidad de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos

Habilidad para la resolución independiente de problemas en relación con información cualitativa y cuantitativa (CT4)

Capacidad para el razonamiento crítico creativo y el autocrítico (CT9)

Vocación de servicio público y compromiso ético (ct11)

Nova

Nova

Contidos

Tema

1. Introducción ao Dereito Constitucional.	Orixes do constitucionalismo. Concepto de Constitución. Definición, naturaleza y contenido de Derecho Constitucional
2. O Constitucionalismo histórico español.	Os textos constitucionais do seculo XIX. A Constitución de 1931. A Dictadura de Franco.
3. Transición a democracia e Constitución Española de 1978.	A Ley para a Reforma Política de 1977 e a transición a democracia. Elaboración e aprobación da Constitución española de 1978. Notas fundamentais do noso texto constitucional.
4. A Constitución española de 1978. Valores e principios fundamentais da Constitución.	Estructura e contido da Constitución. Preambulo o Título Preliminar. Os principios ordenadores do réxime constitucional español. O Estado social e democratico de Dereito.
5.A Constitución como norma xurídica. As garantías da Constitución.	O valor normativo da Constitución. Rixidez e control de constitucionalidade. Referencia ao Tribunal Constitucional. A Reforma da Constitución.
6. A Constitución e as fontes do Dereito.	A Lei na Constitución española. Leis orgánicas e leis ordinarias. As normas con forza de lei. Outras fontes do Dereito. O sistema de fontes español e o Dereito da Unión Europea.
7. Os dereitos fundamentais e as libertades públicas.	Constitucionalización e internacionalización dos Dereitos Fundamentais. Concepto. Regulación no Título I da Constitución española. Deberes constitucionais.
8. Deríetos de ámbito persoal. Dereitos políticos e de participación.Dereitos económicos e sociais.	Princípio de igualdade. Derecho a la libertad y seguridad. Derecho a la tutela judicial efectiva y demás garantias procesales. Principio de legalidad. Otros
9. Garantías e suspensión dos Dereitos Fundamentais.	Garantías constitucionais, clasificación. Garantías xurisdiccionais: o recurso de amparo. Protección internacional e supranacional dos derechos.
10. Os poderes constitucionais do Estado. A Coroa.	A Coroa: o seu papel no sistema constitucional español: a Monarquia Parlamentaria. As Atribuciones do Rei. Réximen sucesorio. A Rexencia.
11. Os poderes constitucionais do Estado. As Cortes Xerais.	Autonomía das Cámaras. Bicameralismo imperfeito. O estatuto xurídico dos parlamentarios. Estructura, organización o funcionamento das Cámaras. Funcions das Cámaras e órganos auxiliares.
12.- Os poderes constitucionais do Estado. O Poder Executivo. O Poder Xudicial.	O Gobierno no sistema constitucional.Composición, estructura e funcionamento. O Presidente do Gobierno. As funcions do Gobierno. A Administración Pública. O Poder Xudicial. O Ministerio Fiscal.
13.- A organización territorial do Estado.	Os principios xerais da organización territorial do Estado. O Estado autonómico. As Comunidades Autónomas e a sua organización institucional. Os Estatutos de Autonomía.Reparto competencial e relacions entre o Estado e as Comunidades Autónomas.
14.- A organización territorial do Estado: o Estauto de Autonomía de Galicia.	Antecedentes históricos. Estrutura e instruções políticas galegas. Reforma do Estatuto.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Prácticum	12	12	24
Titoría en grupo	7	0	7
Seminarios	9	0	9
Traballos tutelados	19	0	19
Sesión maxistral	12	24	36
Informes/memorias de prácticas	1	0	1
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	4	8	12
Traballos e proxectos	1	2	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Prácticum	
Titoría en grupo	Seguimiento do trabalho en equipo. Preparación de seminarios.
Seminarios	Asistencia e presentación, por parte do alumnado, dun resumo ou recensión sobre un texto ou tema a un grupo reducido de compañeiros que preguntarán ao finalizar.
Traballos tutelados	Traballo en equipo. Traballo persoal: elaboración de conceptos clave de cada epígrafe da materia que se está explicando e aprendendo; resumo ou recensión para o seminario; comentario de textos sobre o temario da disciplina; respuesta a preguntas formuladas; resolución de exercicios e problemas.
Sesión maxistral	Clases maxistrais. Explicación e aprendizaxe de contidos. Actividades cooperativas nas clases teóricas.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Sesión maxistral	Recoméndaselle ao alumnado que acuda á docente para resolver as dúbidas que lle poidan xurdir en relación coa materia que ten que estudiar ou co traballo que ten que realizar, o que lle servirá de apoio e motivación nos seus estudos; consultas que poderán resolverse nos horarios previamente fixados pola profesora.
Prácticum	Recoméndaselle ao alumnado que acuda á docente para resolver as dúbidas que lle poidan xurdir en relación coa materia que ten que estudiar ou co traballo que ten que realizar, o que lle servirá de apoio e motivación nos seus estudos; consultas que poderán resolverse nos horarios previamente fixados pola profesora.
Seminarios	Recoméndaselle ao alumnado que acuda á docente para resolver as dúbidas que lle poidan xurdir en relación coa materia que ten que estudiar ou co traballo que ten que realizar, o que lle servirá de apoio e motivación nos seus estudos; consultas que poderán resolverse nos horarios previamente fixados pola profesora.
Titoría en grupo	Recoméndaselle ao alumnado que acuda á docente para resolver as dúbidas que lle poidan xurdir en relación coa materia que ten que estudiar ou co traballo que ten que realizar, o que lle servirá de apoio e motivación nos seus estudos; consultas que poderán resolverse nos horarios previamente fixados pola profesora.
Traballos tutelados	Recoméndaselle ao alumnado que acuda á docente para resolver as dúbidas que lle poidan xurdir en relación coa materia que ten que estudiar ou co traballo que ten que realizar, o que lle servirá de apoio e motivación nos seus estudos; consultas que poderán resolverse nos horarios previamente fixados pola profesora.

Avaliación

	Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Prácticum	Pruebas en las que se presentan casos problemáticos, con análisis de la situación y búsqueda de soluciones con argumentaciones sobre ellos mismos. Aplicación de legislación y jurisprudencia, exposición y debates así como indicación de fuentes utilizada.	20 A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B12 B13 D11
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	Valoración global do proceso de aprendizaxe e adquisición de competencias por medio dunha proba que inclue preguntas sobre aspectos concretos da materia, cunha cualificación numérica de 0 a 10.	70 A1 A2 A3 A4 A5	B2 B12 B13 D11

Traballos e proxectos	Exposición oral por parte de ul alumnado de un tema sobre a disciplina impartida o de un trabajo asignado por el profesor, previa presentación escrita.	10	A1	B1	C2	D1
			A2	B2	D4	
			A3	B12	D8	
			A4	B13	D9	
			A5		D11	

Outros comentarios sobre a Avaliación

Derecho constitucional

	Horas	No presencial	Presencial
Proceso de Enseñanza	Apoyo docente	22 horas	10 horas (Skype) 12 horas (Aula Seminario)
Aprendizaje con apoyo del tutor			
Foros de dudas por temas (on line)	10 horas	8 horas Web Materia (Faitic)	---
Foro de debate por temas (on line)	8 horas	8 horas Web Materia (Faitic)	
Examen o tareas evaluación	10 horas	---	7 horas
SUBTOTAL	50 horas	26 horas	19 horas
Trabajo autónomo del alumno	100 horas	---	
TOTAL	150 horas	---	---
Materiales Docentes	Los mismos que los utilizados para cada uno de los temas de la materia, que puedan ser accesibles a través de la biblioteca de Ciencias Sociales y de la Comunicación y/o en la web de la materia (Faitic)		
Punto de Atención Semipresencialidad	Al inicio del cada cuatrimestre, la Facultad de Ciencias Sociales y de la Comunicación fijará un espacio estable para realizar las actividades de seguimiento y evaluación continua que se diseñen por parte del tutor de cada materia. En dicho espacio el alumnado dispondrá de ordenadores con conexión a internet, para el correcto desarrollo del proceso de aprendizaje.		

As cualificacións obtidas polos alumnos que se sometan a avaliación continua desenvolvida de forma presencial perante o curso (requerindo que a asistencia e participación mínima dun 80%) sumaránse a nota obtida na proba teórica final sobre o contido do programa. No caso de que non se superase a proba teórica na convocatoria de xaneiro, conservarase a nota obtida no proceso de evaluación continua ata a convocatoria de xullo dese ano.

Aqueles alumnos que non poideran participar no desenvolvemento do curso de maneira presencial ou non fixeran os traballos e prácticas requeridos, terán unha evaluación final que implicará o desenvolvemento por escrito de preguntas relativas o programa da materia e a resolución dunha parte práctica.

A nota obtida polos alumnos no seu traballo na parte de evaluación continua, sumarase a conquerida no exámen teórico, sempre que neste último supere a media cun nota mínima de 3,5 (sobre 7) polo tanto non se fará dita suma se non se chega ao mínimo sinalado.

Bibliografía. Fontes de información

Enrique Alvarez Conde, **Curso de Derecho Constitucional**, 6ª edición,

Antonio Torres del Moral, **Principios de Derecho Constitucional español**, 6ª edición,

Luis López Guerra, Eduardo Espín, Joaquín García Morillo, Pablo Pérez Tremps y Miguel Satústegui, **Derecho Constitucional**, última edición,

Jorge Rodríguez Zapata, **Teoría y práctica de Derecho Constitucional**,

Javier Pérez Royo, **Curso de Derecho Constitucional**, 12ª edición,

Recomendaciones

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Ciencia política I: Introducción á ciencia política/P04G091V01104

Ciencia política V: Política e economía da Unión Europea/P04G091V01205

DATOS IDENTIFICATIVOS

Economía: Economía

Materia	Economía: Economía			
Código	P04G091V01103			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública			
Descriptores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición				
Departamento	Economía aplicada			
Coordinador/a	Pardellas de Blas, Xulio Xosé			
Profesorado	Pardellas de Blas, Xulio Xosé			
Correo-e	xulio@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	Síntese dos conceptos más elementais da economía que permitan ao alumno non só entender a actuación do mercado, senón tamén interpretar a evolución dos sectores produtivos e más a caracterización actual das grandes áreas económicas no mundo			

Competencias

Código

A1	Que os estudiantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudo.
A3	Que os estudiantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A5	Que os estudiantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Habilidades en la búsqueda de información, en relación con fuentes de información primarias y secundarias, incluyendo el uso de ordenadores para búsquedas en línea
B5	Ser capaz de interpretar datos derivados de las observaciones en relación con su significación y relacionarlos con las teorías apropiadas en el ámbito de la dirección y gestión pública
B13	Compromiso con los Derechos humanos, la igualdad, la justicia y el desarrollo sostenible.
C3	Introducir los conceptos económicos e ideas fundamentales para su aplicación al análisis de realidad económica
C8	Saber aplicar métodos, modelos y técnicas de datos cualitativos y cuantitativos (estadísticos) para procesos de gestión y dirección pública
C16	Entender las principales aportaciones de la economía pública (teórica y aplicada) y el papel del sector público en la economía
C28	Saber aplicar los métodos, modelos y técnicas de datos cuantitativos y cuantitativos
C31	Capacidad de definir y elaborar un trabajo original (individual o en grupo) siguiendo las orientaciones de un profesor/autor/ a. Capacidad de presentación y defensa pública ante un tribunal académico del TFG (planteamiento, hallazgos y resultados)
D1	Capacidad de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos
D4	Habilidad para la resolución independiente de problemas en relación con información cualitativa y cuantitativa
D8	Capacidad para el trabajo cooperativo en equipo/grupo y abierto a diferentes puntos de vista y opiniones

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Introducir os conceptos económicos e ideas fundamentales para a aplicación a análise da realidade económica	A1	B1	C3	D1
		A3	C16	D4
			D8	
Saber interpretar e analizar datos económicos con xuízo crítico	A1	B1	C3	D1
	A3	B5	C8	D8
	A5	B13	C16	
			C28	
Identificar as principais organizacións económicas de Europa e internacionais e coñecer o seu funcionamento	A1	B1	C16	D1
	A3	B5	C31	D4
	A5	B13		

Contidos

Tema

Introducción a la Economía	Conceptos introductorios La Ciencia Económica y el método científico Ideas Básicas de Economía Enfoques de economía
La economía de mercado	Demanda de mercado Oferta de mercado Elasticidades Equilibrio de mercado
Indicadores de actividad económica: Macroagregados	Principales macroagregados Contabilidad Nacional Tratamiento de los datos Análisis de Resultados
Economía Mundial	Desarrollo y subdesarrollo económico Perspectivas de economía internacional Tendencias de la economía mundial
Economía Española	Evolución de la economía española desde el s.XX Estructura económica española Tendencias actuales de la economía española

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Traballos de aula	5	10	15
Debates	2	3	5
Resolución de problemas e/ou exercicios	5	20.5	25.5
Traballos tutelados	3	9	12
Sesión maxistral	30	60	90
Probas de resposta curta	2.5	0	2.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Traballos de aula	Na aula traballarase de forma participativa para resolver casos reais.
Debates	A partir de noticias reais de xornais e prensa especializada, estableceranse, tendo en conta a teoría desenvolvida na clase maxistral, as claves para entender a economía real.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proporanse exercicios concretos e/ou cuestionarios que deberán resolverse de forma individual e na clase, así como análises de documentos e lecturas.
Traballos tutelados	Serán traballos de curso que poden plantexarse aos alumnos como realización de prácticas por parte dos profesores.
Sesión maxistral	Farase unha exposición das principais teorías e fundamentos teóricos da economía para que o alumnado sexa capaz de entender a situación desta.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Traballos de aula	METODOLOGÍA Y EVALUACIÓN DE LA MODALIDAD SEMIPRESENCIAL: 1. Leer con atención y en caso de duda contactar con el Coordinador Grado Dirección y Gestión Pública. 2. Las cuestiones básicas referidas a la metodología de aprendizaje y a la evaluación del mismo se recogen en el Paso 7 "Evaluación". 3. En el apartado "Otros comentarios y segunda convocatoria", se plantea la estructura de aprendizaje, los soportes virtuales y la valoración de cada uno de ellos.
Traballos tutelados	METODOLOGÍA Y EVALUACIÓN DE LA MODALIDAD SEMIPRESENCIAL: 1. Leer con atención y en caso de duda contactar con el Coordinador Grado Dirección y Gestión Pública. 2. Las cuestiones básicas referidas a la metodología de aprendizaje y a la evaluación del mismo se recogen en el Paso 7 "Evaluación". 3. En el apartado "Otros comentarios y segunda convocatoria", se plantea la estructura de aprendizaje, los soportes virtuales y la valoración de cada uno de ellos.

Avaliación

Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe

Traballos de aula	La resolución de problemas-ejercicios, trabajos de aula (debates) y tutelado. Valorarase a calidade e orixinalidade dos traballos realizados. Se valorará conjuntamente todas la tareas hasta un 10% de la nota final	10	A1 A3	B1 B13	C8 C16	D1 D4
Resolución de problemas e/ou exercicios	Semellante aos traballos de aula	10	A1 A3	B1 B13	C8 C16	D1 D4
Traballos tutelados	La resolución de problemas-ejercicios, trabajos de aula y tutelado. Se valorará o contido e a exposición dos traballos grupais de forma conxunta o resto de traballos, cun porcentaxe do 20% da nota final.	Se valorará conjuntamente hasta un 20	A1 A3 A5		C28 C31	D8
Probas de resposta curta	Examen de respuesta breve. El examen es obligatorio y valora los conocimientos y competencias del alumno. Para aprobar la asignatura es necesario aprobar el examen.	60	A1 A3 A5	B13	C3 C8 C16	D4 C31

Outros comentarios sobre a Avaliación

METODOLOGÍA Y EVALUACIÓN DE LA MODALIDAD

SEMIPRESENCIAL

1. Leer con atención y en caso de duda consultar con el

Coordinador del Grado en Dirección y Gestión Pública, Prof. Dr. Enrique José Varela Álvarez (evalvarez@uvigo.es)

2. Cuadro básico de "metodología" y "evaluación" de la materia (en caso de duda, consultar con el/a responsable de la materia):

NORMAS BÁSICAS DE SEMIPRESENCIALIDAD:

1. El alumnado matriculado en la modalidad semipresencial se compromete con el equipo docente a seguir un régimen de "evaluación continua semipresencial", que implica la participación presencial o virtual en las actividades que el profesorado diseñe para dicha modalidad.

2. La modalidad semipresencial supone la evaluación continua del aprendizaje del alumnado, a tal fin se establece con carácter general, que la prueba final tendrá lugar la última de las 6 sesiones de seguimiento, bien de forma presencial (aula Facultad CCSSC), bien de forma virtual (Skype o sistema similar Hangout).

3. El alumnado que no participe en más del 80% de las actividades de evaluación continua semipresencial propuestas por el profesorado, será evaluado siguiendo los criterios de presencialidad.

Proceso de Enseñanza	Horas	Evaluación
Aprendizaje con apoyo del tutor	Apoyo docente	22 horas 10%
Foros de dudas por temas (on line)	10 horas	10%
Foro de debate por temas (on line)	8 horas	20%
Examen o tareas evaluación	10 horas	60%

Bibliografía. Fontes de información

Las fuentes de información básicas para el aprendizaje y la adquisición de las competencias de la materia, deberán estar disponibles en formato electrónico y a disposición del alumnado de la modalidad presencial y semipresencial en la web de la materia.

La documentación complementaria requerida por el equipo docente, deberá ser accesible al alumnado presencial y semipresencial a partir de los diferentes repositorios de documentación de la Universidad de Vigo
http://www.biblioteca.uvigo.es/biblioteca_gl/

bibliografía :

- Pardellas, X et al. (2014): *ECONOMÍA BÁSICA*. Serv. Pub. UVigo
- Blanco; J.M. (2014) *ECONOMÍA*. Teoría y práctica. McGraw Hill. Madrid
- Krugman, P. (2012): *FUNDAMENTOS DE ECONOMÍA*. Reverté. Barcelona
- Alonso, J. A. (2007): *LECCIONES DE ECONOMÍA MUNDIAL*. Civitas. Madrid
- García, J. M. e Durán, G. (2004): *SISTEMA ECONÓMICO MUNDIAL*. Thomson. Madrid
- García-Delgado, J. L. y R. Myro (2011): *LECCIONES DE ECONOMÍA ESPAÑOLA*. Civitas. Cizur.
- Vallés, J (2009) *ECONOMÍA ESPAÑOLA*. Mc Graw Hill. Madrid
- Requeijo, J. (2006): *TECNICAS BASICAS DE ESTRUCTURA ECONÓMICA*. Delta. Madrid
- Requeijo, J. (2006): *INDICADORES DE ESTRUCTURA ECONÓMICA*. Delta. Madrid

---

Recomendacóns

Outros comentarios

Las modalidades presencial y semipresencial del Grado en Dirección y Gestión Pública, comparten un mismo plan de estudios, cuyas materias (de 1º a 4º) ayudan a desarrollar un aprendizaje de competencias basado en la evaluación continua.

Es recomendable leer la prensa habitualmente, porque gran parte de los ejercicios propuestas utilizará sus noticias

---

DATOS IDENTIFICATIVOS

Ciencia política I: Introducción á ciencia política

Materia	Ciencia política I: Introdución á ciencia política			
Código	P04G091V01104			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública			
Descriptores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Cancela Outeda, Celso			
Profesorado	Cancela Outeda, Celso			
Correo-e	ccancela@uvigo.es			
Web	http://http://www.csc.uvigo.es/index.php/profesorado/57-celso-cancela-outeda/64-celso-cancela-outeda.html			
Descripción xeral	Esta materia pretende que o alumnado adquira un conxunto de ferramentas conceptuais relativas á organización política estatal que [ademas de contribuír á súa formación xeral e de proporcionarlle certos coñecementos básicos para outras materias] lle permitan contextualizar axeitadamente o fenómeno das administracións públicas dende a óptica da politoloxía nunha contorna multinivel.			

Competencias

Código

A1	Que os estudiantes demostren posuér e comprender coñecementos nunha área de estudio que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudio.
A2	Que os estudiantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudio.
A3	Que os estudiantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudio) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudiantes poídan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B3	Capacidad de escucha, de lectura comprensiva y habilidades de comunicación oral y escrita
B5	Ser capaz de interpretar datos derivados de las observaciones en relación con su significación y relacionarlos con las teorías apropiadas en el ámbito de la dirección y gestión pública
B6	Capacidad de perseverancia en la realización de tareas y cometidos y confianza en el propio trabajo
B7	Capacidad para la gestión de conflictos interpersonales e inclinación hacia la mediación y la negociación
B12	Compromiso con la responsabilidad y la honestidad en el desempeño laboral público y privado
C5	Comprender los elementos integrantes de un sistema político y comprender su funcionamiento práctico

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Analizar e interpretar a realidade político-institucional cotiá na escala local, rexional, estatal, supraestatal e global.	A1
Elaborar, desarrollar e defender argumentos e resolver de problemas dentro da área de estudio	A2
Reunir e interpretar datos relevantes para emitir xuízos e reflexionar sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética	A3
Transmitir información, ideas, problemas e soluciones tanto a público especializado como non especializado	A4
Desarrollar habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grado de autonomía	A5
Escoitar, ler de xeito comprensivo e comunicar oral e por escrito	B3
Interpretar datos derivados de observacións en relación coas teorías apropiadas no ámbito da ciencia política e da dirección e xestión pública	B5
Perseverar na realización de tarefas e confiar nel propio trabalho	B6
Xestión de conflitos interpersonais e inclinación cara a mediación e a negociación	B7
Comprometerse coa responsabilidade e a honestidade no desempeño laboral público e privado	B12
Analizar e sintetizar para elaborar e defender argumentos	A2
Usar linguas estranxeiras nas diferentes actividades	B3
Traballar cooperativo en equipo/grupo con apertura a diferentes puntos de vista e opinións	B7

Liderar (disposición a asumir responsabilidades) e delegar responsabilidades no manexo de grupos de traballo

B7

Comprender os elementos integrantes dun sistema político e o seu funcionamiento práctico

C5

Contidos

Tema

1. Política e ciencia	a) Evolución histórica da reflexión científica sobre a política. b) Principais enfoques politolóxicos. c) Xeografía da ciencia política: áreas e subáreas
2. Política e poder	a) Concepto de política e poder. b) O poder político. c) A lexitimidade. d) O sistema político. Concepto e) O sistema político como contexto da administración pública
3. Estado	a) Orixe e evolución histórica. b) Definición e componentes estatais. c) Transformacións e desafíos actuais. d) A administración pública no marco estatal
4. Distribución territorial do poder político	a) Concepto e motivacións. b) Estado unitario. c) Federación e confederación. d) Tendencias actuais. e) Repercusións na administración pública
5. Separación de poderes	a) Consideracións xerais. b) Xefatura de estado: monarquía e república. c) Formas de governo: parlamentarismo e presidencialismo. d) As formas de governo e a administración pública.
6. Poder Lexislativo	a) Nacemento e evolución histórica. b) Parlamentos actuais: composición e funcións. c) Relacións entre os parlamentos e administración pública
7. Poder Executivo	a) Gobierno: concepto e tipos. b) Composición e organización. c) Gobierno e Administración pública.
8. Poder xudicial.	a) Composición e principios organizativos b) Tribunais e administración pública
9. Democracia	a) Aproximación conceptual. b) Democracia representativa. c) Eleccións e sistemas electorais. d) A administración pública nos sistemas non democráticos e democráticos.
10. Actores políticos	a) Partidos políticos. b) Grupos de interese e movementos sociais. c) Medios de comunicación. d) A administración pública no contexto do pluralismo político e social
11. Cultura política e ideoloxías políticas	a) Noción de cultura política. b) Ideoloxías políticas contemporáneas. c) A administración pública diante dos valores e ideoloxías.
12. Sistema internacional	a) Sistema internacional e estado b) Actores e procesos c) Globalización d) Rexionalización e) Cara un goberno mundial (ONU, OMC, FMI, G-20..)

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	25	7.5	32.5
Seminarios	14	28	42
Titoría en grupo	10	20	30
Foros de discusión	0	3	3
Probas de tipo test	2	20	22
Traballos e proxectos	0	18	18
Probas de autoavaliación	0	2.5	2.5

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descripción	
Sesión maxistral	Exposición, por parte do profesorado, dos contidos básicos da materia obxecto de estudo.
Seminarios	Actividade docente encamiñada a desenvolver un tema específico para afondar, complementar os contidos da materia e propiciar a discusión e o debate.
Titoría en grupo	Un grupo reducido de estudiantes xúntase co profesorado para recibir asesoramento ou realizar actividades específicas relacionadas coa disciplina.
Foros de discusión	No espazo da materia dispoñible na Plataforma FAITIC habilitarase un foro de discusión/debate sobre diversos aspectos de interese que axuden a afondar na comprensión xeral da materia

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Seminarios	MODALIDAD PRESENCIAL: O alumnado presencial empregará a atención personalizada para preparar os seminarios, titorías, traballos e probas. MODALIDADE SEMIPRESENCIAL: METODOLOXÍA E AVALIACIÓN 1. Ler con atención e no caso de dúbida contactar co Coordinador Grao Dirección e Xestión Pública 2. As cuestións básicas referidas á metodoloxía de aprendizaxe e á avaliación do mesmo recóllense no Paso 7 "Avaliación". 3. No apartado "Outros comentarios e segunda convocatoria", plantexa a estructura de aprendizaxe, os soportes virtuais e a valoración de cada un deles.
Titoría en grupo	MODALIDAD PRESENCIAL: O alumnado presencial empregará a atención personalizada para preparar os seminarios, titorías, traballos e probas. MODALIDADE SEMIPRESENCIAL: METODOLOXÍA E AVALIACIÓN 1. Ler con atención e no caso de dúbida contactar co Coordinador Grao Dirección e Xestión Pública 2. As cuestións básicas referidas á metodoloxía de aprendizaxe e á avaliación do mesmo recóllense no Paso 7 "Avaliación". 3. No apartado "Outros comentarios e segunda convocatoria", plantexa a estructura de aprendizaxe, os soportes virtuais e a valoración de cada un deles.
Foros de discusión	MODALIDAD PRESENCIAL: O alumnado presencial empregará a atención personalizada para preparar os seminarios, titorías, traballos e probas. MODALIDADE SEMIPRESENCIAL: METODOLOXÍA E AVALIACIÓN 1. Ler con atención e no caso de dúbida contactar co Coordinador Grao Dirección e Xestión Pública 2. As cuestións básicas referidas á metodoloxía de aprendizaxe e á avaliación do mesmo recóllense no Paso 7 "Avaliación". 3. No apartado "Outros comentarios e segunda convocatoria", plantexa a estructura de aprendizaxe, os soportes virtuais e a valoración de cada un deles.
Probas	Descripción
Probas de tipo test	MODALIDAD PRESENCIAL: O alumnado presencial empregará a atención personalizada para preparar os seminarios, titorías, traballos e probas. MODALIDADE SEMIPRESENCIAL: METODOLOXÍA E AVALIACIÓN 1. Ler con atención e no caso de dúbida contactar co Coordinador Grao Dirección e Xestión Pública 2. As cuestións básicas referidas á metodoloxía de aprendizaxe e á avaliación do mesmo recóllense no Paso 7 "Avaliación". 3. No apartado "Outros comentarios e segunda convocatoria", plantexa a estructura de aprendizaxe, os soportes virtuais e a valoración de cada un deles.
Probas de autoavalía	MODALIDAD PRESENCIAL: O alumnado presencial empregará a atención personalizada para preparar os seminarios, titorías, traballos e probas. MODALIDADE SEMIPRESENCIAL: METODOLOXÍA E AVALIACIÓN 1. Ler con atención e no caso de dúbida contactar co Coordinador Grao Dirección e Xestión Pública 2. As cuestións básicas referidas á metodoloxía de aprendizaxe e á avaliación do mesmo recóllense no Paso 7 "Avaliación". 3. No apartado "Outros comentarios e segunda convocatoria", plantexa a estructura de aprendizaxe, os soportes virtuais e a valoración de cada un deles.
Traballos e proxectos	MODALIDAD PRESENCIAL: O alumnado presencial empregará a atención personalizada para preparar os seminarios, titorías, traballos e probas. MODALIDADE SEMIPRESENCIAL: METODOLOXÍA E AVALIACIÓN 1. Ler con atención e no caso de dúbida contactar co Coordinador Grao Dirección e Xestión Pública 2. As cuestións básicas referidas á metodoloxía de aprendizaxe e á avaliación do mesmo recóllense no Paso 7 "Avaliación". 3. No apartado "Outros comentarios e segunda convocatoria", plantexa a estructura de aprendizaxe, os soportes virtuais e a valoración de cada un deles.

Avaliación

		Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Sesión maxistral	Participación activa.		0	A1 A2 A3 A4 A5	C5
Seminarios	Participación activa.	0			C5
Titoría en grupo	Participación e realización puntual das tarefas fixadas (elaboración informe).	15	A1 A2 A3 A4 A5	B3 B6 B7	C5

Foros de discusión	Intervencións a través da plataforma sobre temas propostos polo docente	15	A1 A2 A3 A4 A5	B5 B12	C5
Probas de tipo test	Realización de probas sobre as principais partes da disciplina.	55	A1 A2 A3 A4 A5	B5 B6	C5
Traballos e proxectos	Elaboración de traballos encomendados polo profesorado sobre temas relativos á materia e orientados a mellorar a comprensión dos conceptos.	15	A1 A2 A3 A4 A5	B3 B12	C5

Outros comentarios sobre a Avaliación

METODOLOXÍA E AVALIACIÓN DA MODALIDADE SEMIPRESENCIAL1. Ler con atención e, no caso de dúbida consultar co Coordinador/a do Grado en Dirección e Xestión Pública2. Cadro básico de "metodoloxía" e "avaliación" da materia (no caso de dúbida, consultar co/a responsable da materia):

Ciencia Política I: Introducción á Ciencia Política

Proceso de Ensino	Horas	Avaliación	Non presencial	Presencial
Aprendizaxe co apoio do tutor				
Foros de dúbidas por temas (on line)	10 horas	22 horas	10% Apoio docente	10 horas (Skype) 12 horas (Aula Seminario)
Foro de debate por temas (on line)	8 horas	10%	8 horas Web Materia (Faitic)	---
Exame ou tarefas avaliación	10 horas	20%	8 horas Web Materia (Faitic)	7 horas
SUBTOTAL	50 horas		26 horas	19 horas
Trabajo autónomo del alumno	100 horas		---	---
TOTAL	150 horas		---	---

Materiais Docentes

Os mesmos que os utilizados para cada un dos temas da materia, que poidan ser accesibles a través da biblioteca de Ciencias Sociais e da Comunicación e/ou na web da materia (Faitic)

**Punto de Atención
Semipresencialidade**

Ao inicio de cada cuatrimestre, a Facultade de Ciencias Sociais e da Comunicación fixará un espacio estable para realizar as actividades de seguimiento e avaliação continua que se deseñen por parte do tutor de cada materia. Neste espacio o alumnado disporá de ordenadores con conexión a internet, para o correcto desenvolvemento do proceso de aprendizaxe.

NORMAS BÁSICAS DE SEMIPRESENCIALIDADE1. O alumnado matriculado na modalidade semipresencial comprométese co equipo docente a seguir un réxime de "avaliación continua semipresencial", que implica a participación presencial ou virtual nas actividades que o profesorado deseñe para a referida modalidade.2. A modalidade semipresencial supón a avaliação continua da aprendizaxe do alumnado, a tal fin establecécese con carácter xeral, que a proba final terá lugar a última das 6 sesións de seguimento, ben de forma presencial (aula/seminario Facultade Ciencias Sociais e da Comunicación), ben de forma virtual (Skype ou sistema semellante Hangout).3. O alumnado que non participe en alomenos o 80% das actividades de evaluación continua semipresencial propostas polo profesorado, será avaliado segundo os criterios establecidos polo equipo docente en cada materia.

Bibliografía. Fontes de información

VALLÈS, Josep Mª, **Ciencia Política. Una introducción**, 8^a ed.,
SODARO, Michael J., **Política y Ciencia Política. Una introducción**, Edición revisada,
CAMINAL BADÍA, Miquel (coord.), **Manual de Ciencia Política**, 3^a ed.,

HEYWOOD, Andrew, **Politics**, 4^a ed.,
BALL, Alan R-PETERS, Guy, **Modern Politics and Government**, 7 ed.,
COLOMER, Josep Mª, **Ciencia de la política**, 1^a ed.,
Vallés, J M.-Ballart, X. (ed.), **Política para apolíticos**, 1^a,

Nohlen, Dieter, **¿Cómo estudiar ciencia política? Una introducción en trece lecciones**, 1^a,
As fontes de información básicas para a aprendizaxe e a adquisición das competencias da materia deberán

estar dispoñibles en formato electrónico e a disposición do alumnado da modalidade presencial e semipresencial na web
da materia.

A documentación complementaria requerida polo equipo docente estará accesible ao alumnado presencial e semipresencial
a partir
dos diferentes repositorios de documentación da Universidade de Vigo (**Biblioteca Universitaria**)

Recomendacións

Materias que continúan o temario

(*)/

Institucións política-administrativas en perspectiva comparada/P04G090V01905

Participación política e sociedade civil/P04G090V01907

Outros comentarios

As modalidades presencial e semipresencial do Grao
en Dirección e Xestión Pública, comparten un
mesmo plano de estudos, cuxas materias (de 1º a 4º)
axudan a desarrollar unha aprendizaxe de
competencias basado na avaliación continua.

DATOS IDENTIFICATIVOS

Ciencia política II: Fundamentos de ciencia de la administración

Materia	Ciencia política II: Fundamentos de ciencia de la administración			
Código	P04G091V01105			
Titulación	Grado en Dirección y Gestión Pública			
Descriptores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 1c
Lingua de impartición				
Departamento Sociología, ciencia política y de la administración y filosofía				
Coordinador/a	Varela Álvarez, Enrique José			
Profesorado	Martinez Arribas, Fernando Rico Casas, Rosa María Varela Álvarez, Enrique José			
Correo-e	evalvarez@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	La ciencia de la administración es un enfoque de análisis de la realidad administrativa e institucional que se integra dentro de las ciencias de la política o ciencias políticas. Como subenfoque de ésta, se orienta hacia el estudio de las instituciones administrativas como reguladoras del conflicto social, del que formarían parte el resto de actores de las sociedades contemporáneas, como son el sector empresarial, el tercer sector, los partidos políticos, los sindicatos, etc. De ahí la importancia de estudiar desde la ciencia de la administración el conjunto de las administraciones públicas que operan en los sistemas político-administrativos de bienestar, al aportar luz sobre los sistemas de articulación administrativa del poder público, así como el personal que en ellas trabaja, y las políticas y programas que producen para el conjunto de la sociedad. Sin la competencia que produce la ciencia de la administración, se antoja difícil conocer el conjunto de objetivos de las organizaciones públicas multinivel que operan en Europa, España y Galicia, además de las definiciones de interés general que realizan cada una de ellas, junto con sus normas de comportamiento (legales y alegales), y la lógica de subordinación al poder político. Entre los contenidos básicos que recoge la materia, podemos encontrar en los siguientes módulos: 1. Las administraciones públicas contemporáneas como objeto de estudio. 2. La introducción a los sistemas administrativos comparados. 3. La evolución de las administraciones públicas en el entorno multinivel e intergubernamental: Unión Europea, España y Galicia.			

Competencias

Código

A1	Que los estudiantes hayan demostrado poseer y comprender conocimientos en un área de estudio que parte de la base de la educación secundaria general, y se suele encontrar a un nivel que, si bien se apoya en libros de texto avanzados, incluye también algunos aspectos que implican conocimientos procedentes de la vanguardia de su campo de estudio.
A2	Que los estudiantes sepan aplicar sus conocimientos a su trabajo o vocación de una forma profesional y posean las competencias que suelen demostrarse por medio de la elaboración y defensa de argumentos y la resolución de problemas dentro de su área de estudio.
A3	Que los estudiantes tengan la capacidad de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro de su área de estudio) para emitir juicios que incluyan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica o ética.
A4	Que los estudiantes puedan transmitir información, ideas, problemas y soluciones a un público tanto especializado como no especializado.
A5	Que los estudiantes hayan desarrollado aquellas habilidades de aprendizaje necesarias para emprender estudios posteriores con un alto grado de autonomía.
B1	Habilidades en la búsqueda de información, en relación con fuentes de información primarias y secundarias, incluyendo el uso de ordenadores para búsquedas en línea
B3	Capacidad de escucha, de lectura comprensiva y habilidades de comunicación oral y escrita
B6	Capacidad de perseverancia en la realización de tareas y cometidos y confianza en el propio trabajo
B7	Capacidad para la gestión de conflictos interpersonales e inclinación hacia la mediación y la negociación
B12	Compromiso con la responsabilidad y la honestidad en el desempeño laboral público y privado
C4	Reflexionar sobre los elementos de los sistemas administrativos (instituciones, actores, ideas) y comprender su funcionamiento práctico en un contexto multinivel

D1	Capacidad de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos
D2	Capacidad de organización, planificación y utilización del tiempo y de autocontrol ante situaciones de presión
D6	Habilidades en las relaciones interpersonales (lealtad, actitudes y conductas positivas, etc.) que favorezcan la eficacia interpersonal
D8	Capacidad para el trabajo cooperativo en equipo/grupo y abierto a diferentes puntos de vista y opiniones

Resultados de aprendizaje

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Ciencia Política II. Fundamentos de Ciencia de la Administración. Reflexionar sobre los elementos de los sistemas administrativos (instituciones, actores, ideas) y comprender su funcionamiento práctico en un contexto multinivel	C4
Que los estudiantes hayan demostrado poseer y comprender conocimientos en un área de estudio que parte de la base de la educación secundaria general, y se suele encontrar a un nivel que, si bien se apoya en libros de texto avanzados, incluye también algunos aspectos que implican conocimientos procedentes de la vanguardia de su campo de estudio.	A1
Que los estudiantes sepan aplicar sus conocimientos a su trabajo o vocación de una forma profesional y posean las competencias que suelen demostrarse por medio de la elaboración y defensa de argumentos y la resolución de problemas dentro de su área de estudio.	A2
Que los estudiantes tengan la capacidad de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro de su área de estudio) para emitir juicios que incluyan una reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica o ética.	A3
Que los estudiantes puedan transmitir información, ideas, problemas y soluciones a un público tanto especializado como no especializado.	A4
Que los estudiantes hayan desarrollado aquellas habilidades de aprendizaje necesarias para emprender estudios posteriores con un alto grado de autonomía.	A5
Habilidades en la búsqueda de información, en relación con fuentes de información primarias y secundarias, incluyendo el uso de ordenadores para búsquedas en línea	B1
Capacidad de escucha, de lectura comprensiva y habilidades de comunicación oral y escrita	B3
Capacidad de perseverancia en la realización de tareas y cometidos y confianza en el propio trabajo	B6
Capacidad para la gestión de conflictos interpersonales e inclinación hacia la mediación y la negociación	B7
Compromiso con la responsabilidad y la honestidad en el desempeño laboral público y privado	B12
Capacidad de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos	D1
Capacidad de organización, planificación y utilización del tiempo y de autocontrol ante situaciones de presión	D2
Habilidades en las relaciones interpersonales (lealtad, actitudes y conductas positivas, etc.) que favorezcan la eficacia interpersonal	D6
Capacidad para el trabajo cooperativo en equipo/grupo y abierto a diferentes puntos de vista y opiniones	D8

Contenidos

Tema	
1. Sociedad, economía, mercado y Administración Pública ante la globalización.	1. ¿Qué es la globalización? 2. Una visión desde las Administraciones Públicas.
2. Enfoques de análisis de las Administraciones Públicas contemporáneas.	1. Enfoque de ciencia política. 2. Enfoque de ciencia de la Administración. 3. Enfoque de políticas públicas. 4. Enfoque de teoría de la organización y gestión pública. 5. Enfoque de relaciones y gestión. intergubernamentales. 6. Enfoque gobernanza.
3. La ciencia de la administración: elementos básicos de análisis.	1. Palabras clave para el análisis de las Administraciones Públicas. 2. Dimensiones del análisis: 2.1. Estructuras administrativas. 2.2. Estructuras de personal.
4. Las administraciones del Estado: nueva configuración institucional multinivel e intergubernamental.	1. Administraciones Públicas en la OCDE. 2. Administraciones Públicas en la Unión Europea. Administraciones centrales en España. 3. El Estado autonómico y su realidad político-administrativa. 4. La Administración local en el Estado de las Autonomías. 5. Las Administraciones Públicas en Galicia. 6. Las Administraciones Públicas en los ámbitos transfronterizos. La Eurorregión Galicia-Norte de Portugal.

5. Conclusiones: gobernanza y Administraciones Públicas.
1. Estrategias de las Administraciones Públicas para el siglo XXI.
 2. Gobernanza y redes en España: participación de las Administraciones Públicas en los asuntos públicos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Resolución de problemas y/o ejercicios	20	40	60
Debates	3	6	9
Sesión magistral	20	20	40
Pruebas de autoevaluación	4	5	9
Informes/memorias de prácticas	6	12	18
Estudio de casos/análisis de situaciones	7	7	14

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodologías

	Descripción
Resolución de problemas y/o ejercicios	En grupo, se realizarán los siguientes ejercicios: Módulo 1: Enumerar y describir las instituciones de la globalización y qué papel juegan las Administraciones Públicas multinivel en ellas. Módulo 2: Analizar un problema público desde la perspectiva de cada uno de los enfoques de análisis de las Administraciones Públicas Módulo 3: Distinguir entre instituciones-organizaciones y Administraciones Públicas. Módulo 4: Establecer y justificar las instituciones públicas y las estructuras administrativas de España y Galicia. Módulo 5: Elaborar un informe a través del cual se defina el papel de las Administraciones Públicas en España y Galicia.
Debates	Organizar un grupo de debate estable para todo el cuatrimestre, en el que participen todos los alumnos organizados en cuatro equipos. el objetivo será que cada uno de los equipos adopte una posición y la defienda públicamente ante el resto de equipos, para cada uno de los cinco módulos de la materia.
Sesión magistral	Participar, de forma individual, a través de preguntas, en las sesiones de teoría que se desarrollarán los martes por la tarde, bajo el formato de grupos grandes.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Resolución de problemas y/o ejercicios	METODOLOGÍA Y EVALUACIÓN DE LA MODALIDAD SEMIPRESENCIAL: 1. Leer con atención y en caso de duda contactar con el Coordinador Grado Dirección y Gestión Pública. 2. Las cuestiones básicas referidas a la metodología de aprendizaje y a la evaluación del mismo se recogen en el Paso 7 "Evaluación". 3. En el apartado "Otros comentarios y segunda convocatoria", se plantea la estructura de aprendizaje, los soportes virtuales y la valoración de cada uno de ellos.
Sesión magistral	METODOLOGÍA Y EVALUACIÓN DE LA MODALIDAD SEMIPRESENCIAL: 1. Leer con atención y en caso de duda contactar con el Coordinador Grado Dirección y Gestión Pública. 2. Las cuestiones básicas referidas a la metodología de aprendizaje y a la evaluación del mismo se recogen en el Paso 7 "Evaluación". 3. En el apartado "Otros comentarios y segunda convocatoria", se plantea la estructura de aprendizaje, los soportes virtuales y la valoración de cada uno de ellos.

Evaluación

	Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas y/o ejercicios	La resolución de problemas y ejercicios se define como una parte fundamental para poder realizar una evaluación continuada del trabajo del alumno. Para lo cual será requisito participar en las diferentes sesiones de martes y jueves programadas al efecto.	55	A1 B1 C4 D1 A2 B3 D2 A3 B6 D6 A4 B7 D8 A5
Debates	El debate en grupo favorece la crítica constructiva y desarrolla las capacidades de comunicación, expresión y negociación (entre otras) de los alumnos en la enseñanza superior. De ahí la importancia de este instrumento para el desarrollo de los contenidos y el cumplimiento de los objetivos de la materia.	4	A1 B1 C4 D1 A2 D2 A3 A4 A5

Sesión magistral	La asistencia a las sesiones teóricas supone la base sobre la cual se construye parte del conocimiento de la materia. La otra parte necesaria, implica la participación de los alumnos a través de preguntas al tutor.	20	A1 A2 A3 A4 A5	C4
Pruebas de autoevaluación	De forma individual, cada uno de los alumnos deberá cumplimentar una breve prueba de autoevaluación para cada uno de los módulos de la guía.	20	A1 A3	B1 C4
Informes/memorias de prácticas	Las prácticas que cada equipo de trabajo ha ido desarrollando a lo largo del cuatrimestre deberán ser objeto de análisis en un informe descriptivo a través del cual se resuma cada una de las actividades planteadas por el tutor para cada módulo.	1	A1 A2 A3 A4 A5	B1 C4 D1 D2 D6 D8

Outros comentarios sobre a Avaliación

METODOLOGÍA Y EVALUACIÓN DE LA MODALIDAD SEMIPRESENCIAL

1. Leer con atención y en caso de duda consultar con el/a Coordinador/a del Grado en Dirección y Gestión Pública.
2. Cuadro básico de "metodología" y "evaluación" de la materia (en caso de duda, consultar con el/a responsable de la materia):

Ciencia Política II: Fundamentos de Ciencia de la Administración

Proceso de Enseñanza	Horas	Evaluación No presencial	Presencial
Aprendizaje con apoyo del tutor	Apoyo docente	22 horas 10%	10 horas (Skype) 12 horas (Aula Seminario)
Foros de dudas por temas (on line)	10 horas	10%	8 horas Web Materia (Faitic) ---
Foro de debate por temas (on line)	8 horas	20%	8 horas Web Materia (Faitic)
Examen o tareas evaluación	10 horas	60%	---
SUBTOTAL	50 horas	26 horas 19 horas	7 horas
Trabajo autónomo del alumno	100 horas	---	---
TOTAL	150 horas	---	---
Materiales Docentes	Los mismos que los utilizados para cada uno de los temas de la materia, que puedan ser accesibles a través de la biblioteca de Ciencias Sociales y de la Comunicación y/o en la web de la materia (Faitic)		
Punto de Atención Semipresencialidad	Al inicio del cada cuatrimestre, la Facultad de Ciencias Sociales y de la Comunicación fijará un espacio estable para realizar las actividades de seguimiento y evaluación continua que se diseñen por parte del tutor de cada materia. En dicho espacio el alumnado dispondrá de ordenadores con conexión a internet, para el correcto desarrollo del proceso de aprendizaje.		

NORMAS BÁSICAS DE SEMIPRESENCIALIDAD:

1. El alumnado matriculado en la modalidad semipresencial se compromete con el equipo docente a seguir un régimen de "evaluación continua semipresencial", que implica la participación presencial o virtual en las actividades que el profesorado diseñe para dicha modalidad.
2. La modalidad semipresencial supone la evaluación continua del aprendizaje del alumnado, a tal fin se establece con

carácter general, que la prueba final tendrá lugar la última de las 6 sesiones de seguimiento, bien de forma presencial (aula Facultad CCSSC), bien de forma virtual (Skype o sistema similar Hangout).

3. El alumnado que no participe en más del 80% de las actividades **de evaluación continua semipresencial** propuestas por el profesorado, será evaluado según los criterios que establezca el equipo docente en cada materia.

Fuentes de información

Enrique José Varela Álvarez, **Administraciones Públicas Contemporáneas**, Tórculo Ediciones,

Mariano Baena del Alcázar, **Manual de Ciencia de la Administración**, Editorial Síntesis,

Xavier Ballart y Carles Ramió, **Ciencia de la Administración**, Tirant lo Blanch,

Las fuentes de información básicas para el aprendizaje y la adquisición de las competencias de la materia, deberán estar disponibles en formato electrónico y a disposición del alumnado de la modalidad presencial y semipresencial en la web de la materia.

La documentación complementaria requerida por el equipo docente, deberá ser accesible al alumnado presencial y semipresencial a partir de los diferentes repositorios de documentación de la Universidad de Vigo http://www.biblioteca.uvigo.es/biblioteca_gl/

Recomendaciones

Materias que continúan o temario

(*)/

Dirección pública: Liderazgo y legitimidad/P04G090V01602

Gobiernos locales/P04G090V01502

Evaluación de políticas, programas y proyectos públicos/P04G090V01901

Gobierno y administración electrónica/P04G090V01913

Instituciones político-administrativas en perspectiva comparada/P04G090V01905

Modelos de mejora continua en las administraciones públicas y en el sector no lucrativo/P04G090V01906

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

(*)/

Outros comentarios

Las modalidades presencial y semipresencial del Grado en Dirección y Gestión Pública, comparten un mismo plan de estudios cuyas materias (de 1º a 4º) ayudan a desarrollar un aprendizaje de competencias basado en la evaluación continua.

DATOS IDENTIFICATIVOS

Socioloxía: Estrutura social contemporánea

Materia	Socioloxía: Estrutura social contemporánea			
Código	P04G091V01201			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública			
Descriptores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Torres Outón, Sara María			
Profesorado	Torres Outón, Sara María			
Correo-e	saratorres@uvigo.es			
Web	http://www.csc.uvigo.es/			
Descripción xeral	A materia de Estrutura Social *Comtemporánea propón posibilitar o achegamento e a asimilación de nocións, conceptos e teorías relacionados coa estrutura social, a través da reflexión, discusión e estudo, *además de iniciar na análise e interpretación do carácterísticas socio-*estruturales das sociedades contemporáneas.			

Competencias

Código

A4	Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado como non especializado.		
A5	Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.		
B2	Capacidad de analizar, sintetizar e integrar conocimientos y enfrentarse a la complejidad de formular juicios con información limitada		
C7	Proporcionar las nocións, conceptos y teorías relacionados con la estructura social e iniciar en el análisis e interpretación de las características socio-estructurales de las sociedades contemporáneas		
D2	Capacidad de organización, planificación y utilización del tiempo y de autocontrol ante situaciones de presión		
D9	Capacidad para el razonamiento crítico creativo y el autocrítico		

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación e Aprendizaxe

1. Profundar no coñecemento (conceptos e teorías) sobre estrutura social e carácterísticas socio-estruturais das sociedades contemporáneas	A5	C7
2. Saber emitir reflexións, xuízos e ideas sobre aspectos relativos ao ámbito político-administrativo, económico, social e xurídico.	A4	D2
3. Dominar a aprendizaxe autónoma co fin de emprender estudos posteriores.	A5	
4. Aplicar os coñecementos adquiridos na elaboración de argumentos sintéticos e crítico-creativos.	A4	B2
5. Contrastar e seleccionar información para describir de forma adecuada a estrutura socioeconómica.	B2	C7
6. Producir un discurso razonado en base ao coñecemento adquirido.	C7	D9
7. Mostrar capacidade para resolver problemas.	D2	D9
8. Evidenciar razonamiento crítico e aceptación de ideas.	B2	D9

Contidos

Tema

Tema *I □ Conceptos e perspectiva histórica	1. Os conceptos de *estrutura social 2. Os sistemas de *estratificación
Tema *II □ Teorías da *estratificación social	1. As teorías clásicas da *estratificación social 2. As perspectivas contemporáneas da *estratificación social
Tema *III □ As dimensións da *estratificación social	1. Desigualdade social, renda e riqueza 2. Xénero e desigualdade 3. A mobilidade social
Tema *IV □ Emprego e *estratificación social	1. Os cambios nos modelos produtivos 2. O sistema de organización do traballo *postfordista 3. As novas formas de integración no mercado de traballo: *insurridad, risco e desemprego

Tema *V □ Estado de Benestar e *estratificación social	1. A construcción dos Estados do Benestar 2. As dimensóns e os modelos das políticas sociais 3. Crise e *reconfiguración dos Estados do Benestar

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	19.6	0	19.6
Estudo de casos/análises de situacíons	24	24	48
Resolución de problemas e/ou exercicios	0	48	48
Probas de tipo test	1	33.4	34.4

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Sesión maxistral	En cada unha das sesións maxistrais desenvolveranse os contidos conceptuais e teóricos correspondentes a cada un dos temas en que se estrutura a disciplina.
Estudo de casos/análises de situacíons	En cada tema en que se estruturan os contidos do programa, introduciranse lecturas básicas para adquirir as competencias contempladas na guía, prestando atención aos efectos da desigualdade, a dominación e o poder. Ferramenta básica no proceso de aprendizaxe e comunicación entre o alumno e o docente será a plataforma de teledocencia. Os contidos da materia na plataforma de teledocencia permiten acceder a materiais e exercicios de avaliación e seguimento da lectura, comprensión e asimilación dos contidos impartidos.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Sesión maxistral	METODOLOXÍA E AVALIACIÓN DA MODALIDADE SEMIPRESENCIAL: 1. Ler con atención e en caso de dúbida contactar co Coordinador Grao Dirección e Xestión Pública. 2. As cuestíons básicas referidas á metodoloxía de aprendizaxe e á avaliación do mesmo recóllese no Paso 7 "Avaliación". 3. No apartado "Outros comentarios e segunda convocatoria", expõe a estrutura de aprendizaxe, os soportes virtuais e a valoración de cada un deles. Nas sesións maxistrais o persoal docente resolverá as dúbidas que o alumnado poida ter no curso da explicación da materia. Comentaranse nas clases de grupos intermedios os estudos de casos e análises de situacíons, prestando apoio para aclarar dúbidas e resolver problemas e exercicios. Cada unha destas atencións personalizadas poderá ser complementada, cando o alumnado así o requira, nas horas de atención titorial.
Estudo de casos/análises de situacíons	METODOLOXÍA E AVALIACIÓN DA MODALIDADE SEMIPRESENCIAL: 1. Ler con atención e en caso de dúbida contactar co Coordinador Grao Dirección e Xestión Pública. 2. As cuestíons básicas referidas á metodoloxía de aprendizaxe e á avaliación do mesmo recóllese no Paso 7 "Avaliación". 3. No apartado "Outros comentarios e segunda convocatoria", expõe a estrutura de aprendizaxe, os soportes virtuais e a valoración de cada un deles. Nas sesións maxistrais o persoal docente resolverá as dúbidas que o alumnado poida ter no curso da explicación da materia. Comentaranse nas clases de grupos intermedios os estudos de casos e análises de situacíons, prestando apoio para aclarar dúbidas e resolver problemas e exercicios. Cada unha destas atencións personalizadas poderá ser complementada, cando o alumnado así o requira, nas horas de atención titorial.
Probas	Descripción
Probas de tipo test	METODOLOXÍA E AVALIACIÓN DA MODALIDADE SEMIPRESENCIAL: 1. Ler con atención e en caso de dúbida contactar co Coordinador Grao Dirección e Xestión Pública. 2. As cuestíons básicas referidas á metodoloxía de aprendizaxe e á avaliación do mesmo recóllese no Paso 7 "Avaliación". 3. No apartado "Outros comentarios e segunda convocatoria", expõe a estrutura de aprendizaxe, os soportes virtuais e a valoración de cada un deles. Nas sesións maxistrais o persoal docente resolverá as dúbidas que o alumnado poida ter no curso da explicación da materia. Comentaranse nas clases de grupos intermedios os estudos de casos e análises de situacíons, prestando apoio para aclarar dúbidas e resolver problemas e exercicios. Cada unha destas atencións personalizadas poderá ser complementada, cando o alumnado así o requira, nas horas de atención titorial.

Resolución de problemas e/ou exercicios METODOLOXÍA E AVALIACIÓN DA MODALIDADE SEMIPRESENCIAL: 1. Ler con atención e en caso de dúbida contactar co Coordinador Grao Dirección e Xestión Pública. 2. As cuestiós básicas referidas á metodoloxía de aprendizaxe e á avaliación do mesmo recóllense no Paso 7 "Avaliación". 3. No apartado "Outros comentarios e segunda convocatoria", expонse a estrutura de aprendizaxe, os soportes virtuais e a valoración de cada un deles. Nas sesiós maxistrais o persoal docente resolverá as dúbidas que o alumnado poida ter no curso da explicación da materia. Comentaranse nas clases de grupos intermedios os estudos de casos e análises de situacíons, prestando apoio para aclarar dúbidas e resolver problemas e exercicios. Cada unha destas atencíons personalizadas poderá ser complementada, cando o alumnado así o requira, nas horas de atención titorial.

Avaluación

	Description	Qualification		Results of Formation and Learning	
Sesión maxistral	Asistencia e participación nas clases maxistrais presenciais.	10	A4 A5	B2	C7
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución *pautada polo docente de comentarios de textos relacionados co contido da materia desenvolvido nas clases maxistrais. Ao comezo de cada clase práctica os alumnos deberán realizar unha proba tipo test relacionada co tema que se explicou na clase maxistral anterior.	30	A4	C7	D2 D9
Probas de tipo test	Exame: conxunto de preguntas a responder en non máis de 10 liñas para avaliar o grao de adquisición das competencias conceptuais e teóricas básicas da materia.	60	A5	B2	C7 D2

Outros comentários sobre a Avaliação

<p>METODOLOXÍA E AVALIACIÓN DA MODALIDADE SEMIPRESENCIAL
<p></p>1. Ler con atención e en caso de dúbida consultar co Coordinador do Grao en Dirección e Xestión Pública, *Prof. Dr. *Enrique José Varela Álvarez (evalvarez@uvigo.es) </p><p>2. Cadro básico de "metodoloxía" e "avalación" da materia (en caso de dúbida, consultar co/a responsable da materia): </p><p> <!--[if *gte *mso 9]--><xml><ou:>officedocumentsettings</ou:><ou:>allowpng</ou:><ou:>officedocumentsettings</ou:><xml><!--[if *gte *mso 9]--><xml><w:>worddocument</w:><w:>view</w:>Normal</w:><w:>view</w:><w:>zoom</w:>0</w:><w:>zoom</w:><w:>trackmoves</w:><w:>trackformatting</w:><w:>hyphenationzone</w:>21<!--[if *gte *mso 9]--><w:>hyphenationzone</w:><w:>punctuationkerning</w:><w:>validateagainstschemas</w:><w:>saveifxmlinvalid</w:>false<!--[if *gte *mso 9]--><w:>saveifxmlinvalid</w:><w:>ignoremixedcontent</w:>false<!--[if *gte *mso 9]--><w:>ignoremixedcontent</w:><w:>alwaysshowplaceholdertext</w:>false<!--[if *gte *mso 9]--><w:>alwaysshowplaceholdertext</w:><w:>donotpromoteqf</w:><w:>lidthemeother<!--[if *gte *mso 9]--><w:>lidthemeother</w:><w:>lidthemeasian</w:>*X-*NONE<!--[if *gte *mso 9]--><w:>lidthemeasian</w:><w:>lidthemecomplexscript</w:>*X-*NONE<!--[if *gte *mso 9]--><w:>lidthemecomplexscript</w:><w:>compatibility</w:><w:>breakwrappedtables</w:><w:>snaptogridincell</w:><w:>wraptextwithpunct</w:><w:>useasianbreakrules</w:><w:>dontgrowautofit</w:><w:>splitpgbreakandparamark</w:><w:>enableopentypekerning</w:><w:>dontflipmirrorindents</w:><w:>overridetablestylehps</w:><!--[if *gte *mso 9]--><w:>compatibility</w:><m:>mathpr</m:><m:>mathfont *m:*val="Cambria *Math"/>

&*lt;*m:*brkbin *m:*val=&*amp;*quot;*before&*amp;*quot;/>
&*lt;*m:*brkbinsub *m:*val=&*amp;*quot;--&*amp;*quot;/>
&*lt;*m:*smallfrac *m:*val=&*amp;*quot;*off&*amp;*quot;/>
&*lt;*m:*dispdef/>
&*lt;*m:*lmargin *m:*val=&*amp;*quot;0&*amp;*quot;/>
&*lt;*m:*rmargin *m:*val=&*amp;*quot;0&*amp;*quot;/>
&*lt;*m:*defjc *m:*val=&*amp;*quot;*centerGroup&*amp;*quot;/>
&*lt;*m:*wrapindent *m:*val=&*amp;*quot;1440&*amp;*quot;/>
&*lt;*m:*intlim *m:*val=&*amp;*quot;*subSup&*amp;*quot;/>
&*lt;*m:*narylim *m:*val=&*amp;*quot;*undOvr&*amp;*quot;/>
&*lt;*m:*mathpr&*gt;*<*w:worddocument>
&*lt;*/xml>*<*lt;!*endif>--&*gt;*<*lt;!--[if *gte *mso 9]>*<*lt;*xml>
&*lt;*w:latentstyles *deflockedstate=&*amp;*quot;*false&*amp;*quot;
*defunhidewhenused=&*amp;*quot;*false&*amp;*quot;
*defsemihidden=&*amp;*quot;*false&*amp;*quot; *defqformat=&*amp;*quot;*false&*amp;*quot;
*defpriority=&*amp;*quot;99&*amp;*quot;
*latentstylecount=&*amp;*quot;371&*amp;*quot;>
&*lt;*w:lsdexception *locked=&*amp;*quot;*false&*amp;*quot; *priority=&*amp;*quot;0&*amp;*quot;
*qformat=&*amp;*quot;*true&*amp;*quot; *name=&*amp;*quot;Normal&*amp;*quot;/>
&*lt;*w:lsdexception *locked=&*amp;*quot;*false&*amp;*quot; *priority=&*amp;*quot;9&*amp;*quot;
*qformat=&*amp;*quot;*true&*amp;*quot; *name=&*amp;*quot;*heading 1&*amp;*quot;/>
&*lt;*w:lsdexception *locked=&*amp;*quot;*false&*amp;*quot; *priority=&*amp;*quot;9&*amp;*quot;
*semihidden=&*amp;*quot;*true&*amp;*quot;
*unhidewhenused=&*amp;*quot;*true&*amp;*quot; *qformat=&*amp;*quot;*true&*amp;*quot;
*name=&*amp;*quot;*heading 2&*amp;*quot;/>
&*lt;*w:lsdexception *locked=&*amp;*quot;*false&*amp;*quot; *priority=&*amp;*quot;9&*amp;*quot;
*semihidden=&*amp;*quot;*true&*amp;*quot;
*unhidewhenused=&*amp;*quot;*true&*amp;*quot; *qformat=&*amp;*quot;*true&*amp;*quot;
*name=&*amp;*quot;*heading 3&*amp;*quot;/>
&*lt;*w:lsdexception *locked=&*amp;*quot;*false&*amp;*quot; *priority=&*amp;*quot;9&*amp;*quot;
*semihidden=&*amp;*quot;*true&*amp;*quot;
*unhidewhenused=&*amp;*quot;*true&*amp;*quot; *qformat=&*amp;*quot;*true&*amp;*quot;
*name=&*amp;*quot;*heading 4&*amp;*quot;/>
&*lt;*w:lsdexception *locked=&*amp;*quot;*false&*amp;*quot; *priority=&*amp;*quot;9&*amp;*quot;
*semihidden=&*amp;*quot;*true&*amp;*quot;
*unhidewhenused=&*amp;*quot;*true&*amp;*quot; *qformat=&*amp;*quot;*true&*amp;*quot;
*name=&*amp;*quot;*heading 5&*amp;*quot;/>
&*lt;*w:lsdexception *locked=&*amp;*quot;*false&*amp;*quot; *priority=&*amp;*quot;9&*amp;*quot;
*semihidden=&*amp;*quot;*true&*amp;*quot;
*unhidewhenused=&*amp;*quot;*true&*amp;*quot; *qformat=&*amp;*quot;*true&*amp;*quot;
*name=&*amp;*quot;*heading 6&*amp;*quot;/>
&*lt;*w:lsdexception *locked=&*amp;*quot;*false&*amp;*quot; *priority=&*amp;*quot;9&*amp;*quot;
*semihidden=&*amp;*quot;*true&*amp;*quot;
*unhidewhenused=&*amp;*quot;*true&*amp;*quot; *qformat=&*amp;*quot;*true&*amp;*quot;
*name=&*amp;*quot;*heading 7&*amp;*quot;/>
&*lt;*w:lsdexception *locked=&*amp;*quot;*false&*amp;*quot; *priority=&*amp;*quot;9&*amp;*quot;
*semihidden=&*amp;*quot;*true&*amp;*quot;
*unhidewhenused=&*amp;*quot;*true&*amp;*quot; *qformat=&*amp;*quot;*true&*amp;*quot;
*name=&*amp;*quot;*heading 8&*amp;*quot;/>
&*lt;*w:lsdexception *locked=&*amp;*quot;*false&*amp;*quot; *priority=&*amp;*quot;9&*amp;*quot;
*semihidden=&*amp;*quot;*true&*amp;*quot;
*unhidewhenused=&*amp;*quot;*true&*amp;*quot; *qformat=&*amp;*quot;*true&*amp;*quot;
*name=&*amp;*quot;*heading 9&*amp;*quot;/>
&*lt;*w:lsdexception *locked=&*amp;*quot;*false&*amp;*quot; *semihidden=&*amp;*quot;*true&*amp;*quot;
*unhidewhenused=&*amp;*quot;*true&*amp;*quot;
*name=&*amp;*quot;*index 1&*amp;*quot;/>
&*lt;*w:lsdexception *locked=&*amp;*quot;*false&*amp;*quot; *semihidden=&*amp;*quot;*true&*amp;*quot;
*unhidewhenused=&*amp;*quot;*true&*amp;*quot;
*name=&*amp;*quot;*index 2&*amp;*quot;/>
&*lt;*w:lsdexception *locked=&*amp;*quot;*false&*amp;*quot; *semihidden=&*amp;*quot;*true&*amp;*quot;
*unhidewhenused=&*amp;*quot;*true&*amp;*quot;
*name=&*amp;*quot;*index 3&*amp;*quot;/>

*name="Medium *List 2 *Accent 6"/>
<*w:lsdexception *locked="false" *priority="67"
*name="Medium *Grid 1 *Accent 6"/>
<*w:lsdexception *locked="false" *priority="68"
*name="Medium *Grid 2 *Accent 6"/>
<*w:lsdexception *locked="false" *priority="69"
*name="Medium *Grid 3 *Accent 6"/>
<*w:lsdexception *locked="false" *priority="70"
*name="Dark *List *Accent 6"/>
<*w:lsdexception *locked="false" *priority="71"
*name="Colorful *Shading *Accent 6"/>
<*w:lsdexception *locked="false" *priority="72"
*name="Colorful *List *Accent 6"/>
<*w:lsdexception *locked="false" *priority="73"
*name="Colorful *Grid *Accent 6"/>
<*w:lsdexception *locked="false" *priority="19"
*qformat="true"
*name="Subtle *Emphasis"/>
<*w:lsdexception *locked="false" *priority="21"
*qformat="true"
*name="Intense *Emphasis"/>
<*w:lsdexception *locked="false" *priority="31"
*qformat="true"
*name="Subtle *Reference"/>
<*w:lsdexception *locked="false" *priority="32"
*qformat="true"
*name="Intense *Reference"/>
<*w:lsdexception *locked="false" *priority="33"
*qformat="true"
*name="Book *Title"/>
<*w:lsdexception *locked="false" *priority="37"
*semihidden="true"
*unhidewhenused="true"
*name="Bibliography"/>
<*w:lsdexception *locked="false" *priority="39"
*semihidden="true"
*unhidewhenused="true"
*qformat="true"
*name="TOC *Heading"/>
<*w:lsdexception *locked="false" *priority="41"
*name="Plain *Table 1"/>
<*w:lsdexception *locked="false" *priority="42"
*name="Plain *Table 2"/>
<*w:lsdexception *locked="false" *priority="43"
*name="Plain *Table 3"/>
<*w:lsdexception *locked="false" *priority="44"
*name="Plain *Table 4"/>
<*w:lsdexception *locked="false" *priority="45"
*name="Plain *Table 5"/>
<*w:lsdexception *locked="false" *priority="40"
*name="Grid *Table Lixeiro"/>
<*w:lsdexception *locked="false" *priority="46"
*name="Grid *Table 1 Lixeiro"/>
<*w:lsdexception *locked="false" *priority="47"
*name="Grid *Table 2"/>
<*w:lsdexception *locked="false" *priority="48"
*name="Grid *Table 3"/>
<*w:lsdexception *locked="false" *priority="49"
*name="Grid *Table 4"/>
<*w:lsdexception *locked="false" *priority="50"
*name="Grid *Table 5 Dark"/>
<*w:lsdexception *locked="false" *priority="51"
*name="Grid *Table 6 Colorful"/>
<*w:lsdexception *locked="false" *priority="52"
*name="Grid *Table 7 Colorful"/>

<*w:lsdexception *locked=&quot;*false&quot; *priority=&quot;49&amp;*quot;
*name=&quot;*Grid *Table 4 *Accent 5&amp;*quot;/>
<*w:lsdexception *locked=&quot;*false&quot; *priority=&quot;50&amp;*quot;
*name=&quot;*Grid *Table 5 *Dark *Accent 5&amp;*quot;/>
<*w:lsdexception *locked=&quot;*false&quot; *priority=&quot;51&amp;*quot;
*name=&quot;*Grid *Table 6 *Colorful *Accent 5&amp;*quot;/>
<*w:lsdexception *locked=&quot;*false&quot; *priority=&quot;52&amp;*quot;
*name=&quot;*Grid *Table 7 *Colorful *Accent 5&amp;*quot;/>
<*w:lsdexception *locked=&quot;*false&quot; *priority=&quot;46&amp;*quot;
*name=&quot;*Grid *Table 1 Lixeiro *Accent 6&amp;*quot;/>
<*w:lsdexception *locked=&quot;*false&quot; *priority=&quot;47&amp;*quot;
*name=&quot;*Grid *Table 2 *Accent 6&amp;*quot;/>
<*w:lsdexception *locked=&quot;*false&quot; *priority=&quot;48&amp;*quot;
*name=&quot;*Grid *Table 3 *Accent 6&amp;*quot;/>
<*w:lsdexception *locked=&quot;*false&quot; *priority=&quot;49&amp;*quot;
*name=&quot;*Grid *Table 4 *Accent 6&amp;*quot;/>
<*w:lsdexception *locked=&quot;*false&quot; *priority=&quot;50&amp;*quot;
*name=&quot;*Grid *Table 5 *Dark *Accent 6&amp;*quot;/>
<*w:lsdexception *locked=&quot;*false&quot; *priority=&quot;51&amp;*quot;
*name=&quot;*Grid *Table 6 *Colorful *Accent 6&amp;*quot;/>
<*w:lsdexception *locked=&quot;*false&quot; *priority=&quot;52&amp;*quot;
*name=&quot;*Grid *Table 7 *Colorful *Accent 6&amp;*quot;/>
<*w:lsdexception *locked=&quot;*false&quot; *priority=&quot;46&amp;*quot;
*name=&quot;*List *Table 1 Lixeiro&amp;*quot;/>
<*w:lsdexception *locked=&quot;*false&quot; *priority=&quot;47&amp;*quot;
*name=&quot;*List *Table 2&amp;*quot;/>
<*w:lsdexception *locked=&quot;*false&quot; *priority=&quot;48&amp;*quot;
*name=&quot;*List *Table 3&amp;*quot;/>
<*w:lsdexception *locked=&quot;*false&quot; *priority=&quot;49&amp;*quot;
*name=&quot;*List *Table 4&amp;*quot;/>
<*w:lsdexception *locked=&quot;*false&quot; *priority=&quot;50&amp;*quot;
*name=&quot;*List *Table 5 *Dark&amp;*quot;/>
<*w:lsdexception *locked=&quot;*false&quot; *priority=&quot;51&amp;*quot;
*name=&quot;*List *Table 6 *Colorful&amp;*quot;/>
<*w:lsdexception *locked=&quot;*false&quot; *priority=&quot;52&amp;*quot;
*name=&quot;*List *Table 7 *Colorful&amp;*quot;/>
<*w:lsdexception *locked=&quot;*false&quot; *priority=&quot;46&amp;*quot;
*name=&quot;*List *Table 1 Lixeiro *Accent 1&amp;*quot;/>
<*w:lsdexception *locked=&quot;*false&quot; *priority=&quot;47&amp;*quot;
*name=&quot;*List *Table 2 *Accent 1&amp;*quot;/>
<*w:lsdexception *locked=&quot;*false&quot; *priority=&quot;48&amp;*quot;
*name=&quot;*List *Table 3 *Accent 1&amp;*quot;/>
<*w:lsdexception *locked=&quot;*false&quot; *priority=&quot;49&amp;*quot;
*name=&quot;*List *Table 4 *Accent 1&amp;*quot;/>
<*w:lsdexception *locked=&quot;*false&quot; *priority=&quot;50&amp;*quot;
*name=&quot;*List *Table 5 *Dark *Accent 1&amp;*quot;/>
<*w:lsdexception *locked=&quot;*false&quot; *priority=&quot;51&amp;*quot;
*name=&quot;*List *Table 6 *Colorful *Accent 1&amp;*quot;/>
<*w:lsdexception *locked=&quot;*false&quot; *priority=&quot;52&amp;*quot;
*name=&quot;*List *Table 7 *Colorful *Accent 1&amp;*quot;/>
<*w:lsdexception *locked=&quot;*false&amp;

Bibliografía. Fontes de información

- KERBO, H.R., **Estratificación y desigualdad. El conflicto de clases en perspectivas histórica y comparada**, Madrid, Mc Graw-Hill, 1998,
- MACIONIS J. J.; PLUMMER, K., **Sociología**, Madrid, Prentice Hall, 2011,
- MARTÍN, M.; ALGARRA, A.; ESCOT, L.; FERNÁNDEZ, J.A., **La situación profesional de las mujeres en las administraciones públicas**, Madrid: INAP, Instituto de la Mujer, 2004. En web:
<http://www.inap.map.es/inapweb/pdfs/mujeri.pdf>,
- MEDINA NUÑEZ, I., "Estado Benefactor y reforma del Estado", Espiral, Estudios sobre Estado y Sociedad. Vol. IV, nº 11, enero-abril, 1998, pp. 23-45.,
- GONZÁLEZ, J.J.; REQUENA, M. (eds.), **Tres décadas de Cambio Social en España**, Madrid, Alianza Editorial, 2005,
- ESPING-ANDERSEN, G., **Los tres mundos del Estado del Bienestar**, Valencia. Edicions Alfons El Magnànim,

- REQUENA SANTOS, Felix, **1900-2000: un siglo de cambios en la estratificación social española**, DURÁN, M.A. et al. (Org.), Estructura y Cambio Social. Homenaje a Salustiano del Campo, Madrid, CIS,,
- GONZÁLEZ, J.J., **Clases Sociales: estudio comparativo de España y la Comunidad de Madrid 1991**, Madrid, Consejería de Economía, Departamento de Estadística, Comunidad de Madrid, 1992,,
- GIDDENS, A., **Sociología**, Madrid, Alianza Editorial, 2010,,
- BERNARDI, Frabizio, "Movilidad social y dinámicas familiares. Una aplicación al estudio de la emancipación familiar en España", Rev. Internacional de Sociología (RIS), Vol LXV, nº 48, sept.-dic. 2007, pp. 33-54.,
- BAUMAN, Zygmunt, **Vidas desperdiciadas: la modernidad y sus parias.**, Barcelona, Paidós, 2005.,
- SOLÉ, C.; PARELLA, S., "Nuevas expresiones de la maternidad. Las madres con carreras profesionales exitosas", Rev. Española de Sociología (RES), nº 4, 2004, pp. 67-92.,
- CENTRO DE ESTUDIOS DEL CAMBIO SOCIAL, "Informe España 2009: una interpretación de su realidad social", Madrid: Fundación Encuentro, Anuario nº 16, 2009,

Recomendación

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Estatística: Introducción á estatística administrativa/P04G091V01202

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Economía: Economía/P04G091V01103

Outros comentarios

As modalidades presencial e semipresencial do Grao en Dirección e Xestión Pública, comparten un mesmo plan de estudos, cuxas materias (de 1º a 4º) axudan a desenvolver unha aprendizaxe de competencias baseado na avaliación continua.

É imprescindible a realización das lecturas dos textos básicos recomendados para o seguimento da materia, e aconsellable a asistencia e participación activa nas clases, así como a realización dos exercicios propostos.

DATOS IDENTIFICATIVOS

Estatística: Introducción á estatística administrativa

Materia	Estatística: Introdución á estatística administrativa			
Código	P04G091V01202			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública			
Descriptores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Castelán Galego Inglés			
Departamento	Estatística e investigación operativa			
Coordinador/a	Vidal Puga, Juan José			
Profesorado	Vidal Puga, Juan José			
Correo-e	vidalpuga@uvigo.es			
Web	http://webs.uvigo.es/vidalpuga			
Descripción xeral	Nesta materia trátase de dar a coñecer aos alumnos nocións básicas de estatística para a súa aplicación no contexto da xestión e da administración pública.			

Competencias

Código

A1	Que os estudiantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudiantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudiantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudiantes poídan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Habilidades en la búsqueda de información, en relación con fuentes de información primarias y secundarias, incluyendo el uso de ordenadores para búsquedas en línea
B2	Capacidad de analizar, sintetizar e integrar conocimientos y enfrentarse a la complejidad de formular juicios con información limitada
B4	Comunicación a través de Internet y, en general, manejo de herramientas multimedia para la comunicación a distancia
B5	Ser capaz de interpretar datos derivados de las observaciones en relación con su significación y relacionarlos con las teorías apropiadas en el ámbito de la dirección y gestión pública
C8	Saber aplicar métodos, modelos y técnicas de datos cualitativos y cuantitativos (estadísticos) para procesos de gestión y dirección pública
D4	Habilidad para la resolución independiente de problemas en relación con información cualitativa y cuantitativa
D5	Capacidad para la toma de decisiones autónoma e independiente
D7	Motivación por la calidad y la mejora continua y la innovación
D9	Capacidad para el razonamiento crítico creativo y el autocriticó

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Distinguir e diferenciar os conceptos básicos da análise estatística: individuo, observación, caso, variable, valor, categoría, dato, poboación e mostra.	A5	B2	C8	D4
				D9
Clasificar as variables segundo o tipo de valores que poden tomar e as operacións que se poden realizar con eles.	A1	B2	C8	D4
	A3	B5		D9
	A5			
Identificar as formas básicas de mostraxe.	A1	B1		D7
	A2			D9
	A3			
Utilizar enquisas online para realizar mostraxes.	A3	B1	C8	D4
	A5	B4		D9

Ordenar, organizar e resumir datos unidimensionais mediante táboas de frecuencias.	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B5	C8
Ilustrar o comportamento de variables mediante representacións gráficas adecuadas.	A1 A2 A3 A4	B2 B5	D4 D7 D9
Calcular e interpretar as principais medidas de posición, dispersión e forma.	A1 A2 A3 A4	B2 B5	D5 D7 D9
Recoñecer e describir a relación entre dúas variables.	A1 A4	B2 B5	D4 D5 D7 D9
Utilizar follas de cálculo nunha análise simple da información: crear series, fórmulas e táboas cun formato apropiado.	A1 A4 A5	B2 B5	C8 D5 D7
Utilizar follas de cálculo para unha análise descritiva básico dunha variable estatística unidimensional: crear táboas de frecuencias e representacións gráficas.	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B5	C8
Utilizar follas de cálculo para crear táboas de frecuencias con datos agrupados por intervalos.	A1 A2 A3 A4 A5	B2 B5	C8 D4
Utilizar follas de cálculo para para representar gráficamente unha variable estatística unidimensional de tipo continuo mediante histogramas, gráficos de áreas e polígonos de frecuencias.	A1 A3 A4 A5	B2 B5	C8 D4 D7
Utilizar follas de cálculo para simular un proceso de mostraxe.		B2 B5	D4 D5 D7 D9
Representar gráficamente unha variable numérica de tipo discreto.	A1 A3 A4 A5	B2 B5	C8
Atopar nunha folla de cálculo as funcións relativas ás medidas descritivas dunha variable cuantitativa.	A1 A2	B2 B5	C8 D4 D7
Crear novas variables a partir doutras xa existentes.	A1 A2 A5	C8	D4 D7
Utilizar follas de cálculo para unha análise descritiva de dúas variables estatísticas de tipo cuantitativo continuo: representación gráfica mediante diagramas de dispersión (nubes de puntos), cálculo e interpretación da covarianza, o coeficiente de correlación e o coeficiente de determinación, e estimación lineal.	A1 A2 A4 A5	B2 B5	C8 D4
Utilizar follas de cálculo para realizar unha análise descritiva de dúas variables estatísticas de tipo cualitativo: representación gráfica mediante gráficos de barras e de columnas agrupados e apilados, cálculo e interpretación do valor Chi-cadrado, o coeficiente de asociación e o coeficiente de continxencia.	A1 A2 A4 A5	B2 B5	C8 D4 D5 D7 D9
Citar os principais aspectos orgánicos e lexislativos dos sistemas estatísticos públicos a nivel europeo, español e galego.	A5		D7
Atopar e analizar as distintas estatísticas públicas a partir das bases de datos da Unión Europea, España e Galicia.	A3 B2 B4 B5	B1 C8	D4

Contidos

Tema

Tema 1. Poboación, mostra e variables

Conceptos básicos. Poboación, muestra, tipos de variables.

Tema 2. Análise de datos unidimensionais	Táboas de frecuencias, representacións gráficas, series temporais, parámetros, estatísticos, estimadores, principais medidas analíticas unidimensionais (posición, dispersión e forma).
Tema 3. Análise de datos bidimensionais	Táboas de doble entrada, representacións gráficas, principais medidas de correlación e asociación.
Tema 4. Estatística pública	Organización da actividade estatística nas administracións locais, estatais e europeas. Lexislación. Acceso e utilización de bases de datos oficiais (EuroStat, INEBase, base de datos do IGE).
Tema 5: Introdución á informática aplicada á estatística	Introdución ao manexo de follas de cálculo con funcións estatísticas. Resolución de casos prácticos.

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introductorias	1	0	1
Sesión maxistral	15	0	15
Resolución de problemas e/ou exercicios	14	0	14
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	0	85	85
Prácticas en aulas de informática	9	0	9
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	0	20	20
Probas de resposta curta	3	0	3
Probas prácticas, de execución de tarefas reais e/ou simuladas.	3	0	3

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Actividades introductorias	Explicación por parte do docente do desenvolvemento e avaliación da materia. Aclaración de dúbihdas.
Sesión maxistral	Exposición por parte do docente dos contidos teóricos da materia obxecto de estudio.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución de problemas e/ou exercicios relacionados coa materia, de forma individual ou en grupo, baixo a supervisión do docente.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Resolución de problemas e/ou exercicios propostos relacionados coa materia.
Prácticas en aulas de informática	Explicación por parte do docente do uso das ferramentas informáticas aplicadas á estatística.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Resolución de problemas e/ou exercicios propostos para a súa entrega a través da plataforma de docencia virtual.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Resolución de problemas e/ou exercicios	Resolución de dúbihdas e seguimento do traballo. METODOLOXÍA E AVALIACIÓN DA MODALIDADE SEMIPRESENCIAL: 1. Ler con atención e en caso de dúbihda contactar co Coordinador do Grao de Dirección e Xestión Pública. 2. As cuestiós básicas referidas á metodoloxía de aprendizaxe e á avaliación do mesmo recóllense no Paso 7 "Avaliación". 3. No apartado "Outros comentarios e segunda convocatoria", expóñese a estrutura de aprendizaxe, os soportes virtuais e a valoración de cada un deles.
Sesión maxistral	Resolución de dúbihdas e seguimento do traballo. METODOLOXÍA E AVALIACIÓN DA MODALIDADE SEMIPRESENCIAL: 1. Ler con atención e en caso de dúbihda contactar co Coordinador do Grao de Dirección e Xestión Pública. 2. As cuestiós básicas referidas á metodoloxía de aprendizaxe e á avaliación do mesmo recóllense no Paso 7 "Avaliación". 3. No apartado "Outros comentarios e segunda convocatoria", expóñese a estrutura de aprendizaxe, os soportes virtuais e a valoración de cada un deles.

Prácticas en aulas de informática	Resolución de dúbidas e seguimento do trabalho. METODOLOXÍA E AVALIACIÓN DA MODALIDADE SEMIPRESENCIAL: 1. Ler con atención e en caso de dúbida contactar co Coordinador do Grao de Dirección e Xestión Pública. 2. As cuestións básicas referidas á metodoloxía de aprendizaxe e á avaliação do mesmo recóllense no Paso 7 "Avaliación". 3. No apartado "Outros comentarios e segunda convocatoria", expõe a estrutura de aprendizaxe, os soportes virtuais e a valoración de cada un deles.
Actividades introductorias	Resolución de dúbidas e seguimento do trabalho. METODOLOXÍA E AVALIACIÓN DA MODALIDADE SEMIPRESENCIAL: 1. Ler con atención e en caso de dúbida contactar co Coordinador do Grao de Dirección e Xestión Pública. 2. As cuestións básicas referidas á metodoloxía de aprendizaxe e á avaliação do mesmo recóllense no Paso 7 "Avaliación". 3. No apartado "Outros comentarios e segunda convocatoria", expõe a estrutura de aprendizaxe, os soportes virtuais e a valoración de cada un deles.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Resolución de dúbidas e seguimento do trabalho. METODOLOXÍA E AVALIACIÓN DA MODALIDADE SEMIPRESENCIAL: 1. Ler con atención e en caso de dúbida contactar co Coordinador do Grao de Dirección e Xestión Pública. 2. As cuestións básicas referidas á metodoloxía de aprendizaxe e á avaliação do mesmo recóllense no Paso 7 "Avaliación". 3. No apartado "Outros comentarios e segunda convocatoria", expõe a estrutura de aprendizaxe, os soportes virtuais e a valoración de cada un deles.

Avaliación

	Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Resolución de un ou varios exercicios individuais propostos nas clases teóricas e prácticas.	20	A1 A2 A3 A4 A5	B1 B2 B4 B5	C8 D5 D7 D9	D4
Probas de resposta curta	Avaliación, nos exames parciais e final, dos coñecementos teóricos tratados en clase.	40	A1 A2 A4 A5	B1 B2 B5	C8 D5 D7 D9	D4
Probas prácticas, de ejecución de tarefas reais e/ou simuladas.	Utilización, nos exames parciais e final, de aplicacións informáticas para pór en práctica os coñecementos teóricos tratados en clase.	40	A5	B1 B2 B4	C8 D5 D7	D4

Outros comentarios sobre a Avaliación

MODALIDADE PRESENCIAL:

Proporzanse de forma periódica problemas e/ou exercicios para realizar de forma autónoma. Adicionalmente, realizaranse dous exames parciais ao longo do curso, ademais do exame final nas datas oficiais. Os exames contarán un 80% da nota final. É necesario obter polo menos un 3,75 (sobre 10) en cada un dos exames, e nese caso os traballos propostos contarán o 20% restante. O procedemento de recuperación dos exames parciais, no caso de que non se alcance 3,75 nalgún deles, indicarase ao comezo do curso.

Con carácter excepcional, e sempre previa consulta co docente, podería considerarse a realización dalgún destes exames utilizando o horario de titoría.

Segunda convocatoria: A segunda convocatoria constará dun único exame a realizar na aula de informática, onde se avaliará tanto a resposta a exercicios teóricos como a probas prácticas.

Importante: Non se gardará cualificación algúna para futuras convocatorias.

METODOLOXÍA E AVALIACIÓN DA MODALIDADE SEMIPRESENCIAL:

Estarán na mesma liña que para a modalidade presencial, pero adaptadas ás particularidades da semipresencialidade.

En caso de dúbida contactar co Coordinador Grao Dirección e Xestión Pública, Prof. Dr. Enrique José Varela Álvarez (evalvarez@uvigo.es)

Estatística: Introdución á estatística administrativa

Proceso de Ensino	Horas	Non presencial	Presencial

Aprendizaxe con apoio do tutor	Apoio docente	22 horas	10 horas (Skype)	12 horas (Aula Seminario)
Foros de dúbidas por temas (en liña).	10 horas	8 horas Web Materia (Faitic)	---	
Foro de debate por temas (en liña).	8 horas	8 horas Web Materia (Faitic)		
Exame ou tarefas avaliación	10 horas	---	7 horas	
SUBTOTAL	50 horas	26 horas	19 horas	
Traballo autónomo do alumno	100 horas	---	---	
TOTAL	150 horas	---	---	
Materiais Docentes	Os mesmos que os utilizados para cada un dos temas da materia, que poidan ser accesibles a través da biblioteca de Ciencias Sociais e da Comunicación e/ou na web da materia (Faitic)			
Punto de Atención *Semipresencialidad	Ao comezo do cada cuatrimestre, a Facultade de Ciencias Sociais e da Comunicación fixará un espazo estable para realizar as actividades de seguimento e avaliación continua que se deseñen por parte do tutor de cada materia. No devandito espazo o alumnado disporá de computadores con conexión a internet, para o correcto desenvolvemento do proceso de aprendizaxe..			

Bibliografía. Fontes de información

Vidal Puga J., **Apuntes de clase,**

V. Alba Fernández e A. Muñoz Vázquez, **Introducción a la Estadística Pública**, 2000,

R. Cao e outros autores, **Introducción a la estadística y sus aplicaciones**, 2001,

F.J. Martín Pliego, **Introducción a la Estadística económica y empresarial: teoría y práctica**, 2005,

D. Peña Sánchez de Rivera e J. Romo Urroz, **Introducción a la Estadística para las ciencias sociales**, 1999,

GUGLER, **Manual de OpenOffice Calc**, 2006,

C. Pérez López, **Estadística aplicada a través de Excel**, 2002,

IGE, **Portal Educativo**,

As fontes de información básicas para a aprendizaxe e a adquisición das competencias da materia, deberán estar disponíveis en formato electrónico e a disposición do alumnado da modalidade presencial e semipresencial na web da materia.

A documentación complementaria requirida polo equipo docente, deberá ser accesible ao alumnado presencial e semipresencial a partir dos diferentes repositorios de documentación da Universidade de Vigo

http://www.biblioteca.uvigo.es/biblioteca_gl/

Recomendacións

Materias que continúan o temario

Metodoloxías e técnicas de investigación social aplicadas ás administracións públicas/P04G090V01604

Outros comentarios

As modalidades presencial e semipresencial do Grao en Dirección e Xestión Pública, comparten un mesmo plan de estudos, cuxas materias (de 1º a 4º) axudan a desenvolver unha aprendizaxe de competencias baseado na avaliación continua.

DATOS IDENTIFICATIVOS

Ciencia política III: Políticas públicas

Materia	Ciencia política III: Políticas públicas			
Código	P04G091V01203			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública			
Descriptores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Mahou Lago, Xosé María			
Profesorado	Mahou Lago, Xosé María			
Correo-e	xmahou@uvigo.es			
Web	http://www.faitic.es			
Descripción xeral	O obxectivo xeral desta materia é achegarlle ao alumnado os conceptos básicos e a metodoloxía de elaboración, execución e avaliación das políticas públicas coa intención de que, por unha banda, afonde na lóxica do proceso político-administrativo no seu conxunto e, por outra, se familiarice coas ferramentas que a ciencia política pon á disposición dos profesionais para aumentar a eficacia do proceso de elaboración e realización de programas públicos. En definitiva, ao final do curso, o alumnado poderá: ☐ Definir e documentar ordenadamente as diferentes definicións que nun momento dado se poidan establecer sobre un problema público. ☐ Identificar o público obxectivo dun programa e o público interesado dunha iniciativa pública. ☐ Recoñecer e valorar as solucións alternativas a un problema. ☐ Valorar os produtos e resultados dunha actuación pública. ☐ Coñecer os diferentes tipos de avaliación e a súa aplicación a cada fase do proceso de políticas públicas.			

Competencias

Código

A1	Que os estudiantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudiantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B2	Capacidad de analizar, sintetizar e integrar conocimientos y enfrentarse a la complejidad de formular juicios con información limitada
B5	Ser capaz de interpretar datos derivados de las observaciones en relación con su significación y relacionarlos con las teorías apropiadas en el ámbito de la dirección y gestión pública
B7	Capacidad para la gestión de conflictos interpersonales e inclinación hacia la mediación y la negociación
C9	Entender el papel de las administraciones públicas en el proceso de las políticas públicas y aplicar el método de análisis
D7	Motivación por la calidad y la mejora continua y la innovación
D8	Capacidad para el trabajo cooperativo en equipo/grupo y abierto a diferentes puntos de vista y opiniones
D11	Vocación de servicio público y compromiso ético

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Que os estudiantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudo.

Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.

Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	A3
Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	A4
Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	A5
Capacidade de analizar, sintetizar e integrar conocimentos y enfrentarse a la complejidad de formular juicios con información limitada	B2
Ser capaz de interpretar datos derivados de las observaciones en relación con su significación y relacionarlos con las teorías apropiadas en el ámbito de la dirección y gestión pública	B5
Capacidad para la gestión de conflictos interpersonales e inclinación hacia la mediación y la negociación	B7
Entender el papel de las administraciones públicas en el proceso de las políticas públicas y aplicar el método de análisis	C9
Motivación por la calidad y la mejora continua y la innovación	D7
Capacidad para el trabajo cooperativo en equipo/grupo y abierto a diferentes puntos de vista y opiniones	D8
Vocación de servicio público y compromiso ético	D11

Contidos

Tema

Tema 1. As políticas públicas	1.1. As políticas públicas no seu contexto. O estado de benestar e a superación do modelo weberiano. 1.2. Orixe e desenvolvemento dos estudos das políticas públicas. 1.3. Definición de política pública. Tipos de políticas públicas. 1.4. Fases das políticas públicas.
Tema 2. Os actores do proceso de políticas públicas	2.1. Definición de actor. Recursos, obxectivos e roles. 2.2. As políticas como interacción entre actores: pluralismo, corporativismo e redes.
Tema 3. Definición do problema	3.1. A axenda política: a conversión do problema social en asunto político 3.2. A construcción do problema ""político""
Tema 4. Deseño e formulación das políticas públicas. A toma de decisión	4.1. Alternativas de acción: a análise prospectiva e a fixación dos obxectivos e medidas. 4.2. A toma de decisión: os modelos racional e incremental.
Tema 5. Implementación das políticas públicas	5.1. Definición de implementación. 5.2. Evolución dos estudos de implementación. Os modelos ""top-down"" e ""bottom-up"".
Tema 6. A avaliación das políticas públicas	6.1. Definición e obxectivos da avaliação. 6.2. Tipos de avaliação e utilidades

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Sesión maxistral	32	52	84
Resolución de problemas e/ou exercicios	13	0	13
Probas de tipo test	1	0	1
Outras	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

	Descripción
Sesión maxistral	☐ Exposición por parte do profesorado dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto que ten que desenvolver o alumnado. ☐ Aprendizaxe colaborativa: enfoque interactivo de organización do traballo na aula no cal o estudiantado é responsable da súa aprendizaxe e da dos seus compañeiros nunha estratexia de responsabilidade compartida para atinxir metas e incentivos de grupo. É tanto un método, que se utilizará entre outros, como un enfoque global do ensino, unha filosofía
Resolución de problemas e/ou exercicios	Actividade en que se formulan problemas e/ou exercicios relacionados coa disciplina. O alumnado debe desenvolver as soluciones adecuadas ou correctas mediante a exercitación de rutinas, a aplicación de fórmulas ou algoritmos, o uso de procedementos de transformación da información disponible e a interpretación dos resultados. Adóitase utilizar como complemento da lección maxistral.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descripción
Sesión magistral	METODOLOGÍA Y EVALUACIÓN DE LA MODALIDAD SEMIPRESENCIAL: 1. Leer con atención y en caso de duda contactar con el Coordinador Grado Dirección y Gestión Pública. 2. Las cuestiones básicas referidas a la metodología de aprendizaje y a la evaluación del mismo se recogen en el Paso 7 "Evaluación". 3. En el apartado "Otros comentarios y segunda convocatoria", se plantea la estructura de aprendizaje, los soportes virtuales y la valoración de cada uno de ellos.
Resolución de problemas e/ou exercicios	METODOLOGÍA Y EVALUACIÓN DE LA MODALIDAD SEMIPRESENCIAL: 1. Leer con atención y en caso de duda contactar con el Coordinador Grado Dirección y Gestión Pública. 2. Las cuestiones básicas referidas a la metodología de aprendizaje y a la evaluación del mismo se recogen en el Paso 7 "Evaluación". 3. En el apartado "Otros comentarios y segunda convocatoria", se plantea la estructura de aprendizaje, los soportes virtuales y la valoración de cada uno de ellos.

Avaliación

	Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Resolución de problemas e/ou exercicios	Proba na que o alumno debe solucionar unha serie de problemas e/ou exercicios nun tempo/condicións establecido/as polo profesor. Desta maneira, o alumno debe aplicar os coñecementos que adquiriu. A aplicación desta técnica pode ser presencial e non presencial. Pódense empregar diferentes ferramentas para aplicar esta técnica como, por exemplo, chat, correo, foro, audioconferencia, videoconferencia, etc.	60 A4 B5 B7	A3 B2 C9 D7 D8
Probas de tipo test	Test para avaliar as competencias adquiridas polo alumnado que inclúe 20 preguntas pechadas -con diferentes alternativas de resposta- e preguntas abertas. O valor de cada pregunta é de 0,15 puntos. Por cada 3 preguntas mal contestadas restarase 1 pregunta ben. O alumnado deberá obter no exame un mínimo de 1,25 puntos para sumar o resto dos criterios.	30 A2	A1 C9 D7 D11
Outras	Asistencia e participación na aula.	10	D8 D11

Outros comentarios sobre a Avaliación

METODOLOGÍA Y EVALUACIÓN DE LA MODALIDAD SEMIPRESENCIAL

1. Leer con atención y en caso de duda consultar con el Coordinador del Grado en Dirección y Gestión Pública.
2. Cuadro básico de "metodología" y "evaluación" de la materia (en caso de duda, consultar con el/a responsable de la materia):

NORMAS BÁSICAS DE SEMIPRESENCIALIDAD

1. El alumnado matriculado en la modalidad semipresencial se compromete con el equipo docente a seguir un régimen de "evaluación continua semipresencial", que implica la participación presencial o virtual en las actividades que el profesorado diseñe para dicha modalidad.
2. La modalidad semipresencial supone la evaluación continua del aprendizaje del alumnado, a tal fin se establece con carácter general, que la prueba final tendrá lugar la última de las 6 sesiones de seguimiento, bien de forma presencial (aula Facultad CCSSC), bien de forma virtual (Skype o sistema similar Hangout).
3. El alumnado que no participe en más del 80% de las actividades [de evaluación continua semipresencial] propuestas por el profesorado, será evaluado según los criterios que establezca el equipo docente en cada materia.

EVALUACIÓN SEMIPRESENCIALIDAD

Ciencia Política III. Políticas públicas

Proceso de Enseñanza	Horas	Evaluación	No presencial	Presencial
Aprendizaje con apoyo del tutor	Apoyo docente	22	10%	10 horas (Skype)
	Foros de dudas por temas (on line)	10	10%	8 horas Web materia (Faitic)
	Foro de debate por temas (on line)	8	20%	8 horas Web materia (Faitic)
Examen o tareas evaluación	10 horas	60%	--	7 horas
SUBTOTAL	50 horas		26 horas	19 horas
Trabajo autónomo del alumno	100 horas		--	--

TOTAL	150	--	--
Materiales Docentes	Los mismos que los utilizados para cada uno de los temas de la materia, que puedan ser accesibles a través de la biblioteca de Ciencias Sociales y de la Comunicación y/o en la web de la materia (Faitic)		
Punto de Atención Semipresencialidad	Al inicio del cada cuatrimestre, la Facultad de Ciencias Sociales y de la Comunicación fijará un espacio estable para realizar las actividades de seguimiento y evaluación continua que se diseñen por parte del tutor de cada materia. En dicho espacio el alumnado dispondrá de ordenadores con conexión a internet, para el correcto desarrollo del proceso de aprendizaje.		

Bibliografía. Fontes de información

- Aguilar Villanueva, L.F. (ed.), La hechura de las políticas, México DC: Miguel Angel Porrúa, 2000
- Aguilar Villanueva, L.F. (ed.), La implementación de las Políticas Públicas, México DC: Miguel Angel Porrúa, 1993
- Bañon, Rafael; Carrillo, Ernesto, La nueva Administración Pública, Madrid: Alianza Editorial, 1997
- Grau, Mireia; Mateos, Araceli (eds.), Análisis de políticas públicas en España: enfoques y casos, Valencia: Tirant lo Blanch, 2002
- Meny, Ives; Thoenig, Jean-Claude, Las políticas públicas, Barcelona: Ariel, 1992
- Moran, Michel; Rein, Martin; Goodin, Robert, The Oxford Handbook of Public Policy, Oxford: Oxford University Press, 2008
- Pérez Sánchez, Margarita (ed.), Análisis de políticas públicas, Granada: Universidad de Granada, 2005
- Subirats, Joan; Knoepfel, Perter; Larrue, Corinne; Varone, Frédéric, Análisis y gestión de políticas públicas, Barcelona: Ariel, 2008
- Subirats, Joan, Análisis de políticas públicas y eficacia de la Administración, Madrid: MAP, 1989

Las fuentes de información básicas para el aprendizaje y la adquisición de las competencias de la materia, deberán estar disponibles en formato electrónico y a disposición del alumnado de la modalidad presencial y semipresencial en la web de la materia.

La documentación complementaria requerida por el equipo docente, deberá ser accesible al alumnado presencial y semipresencial a partir de los diferentes repositorios de documentación de la Universidad de Vigo
http://www.biblioteca.uvigo.es/biblioteca_gl/

Recomendaciones

Materias que se recomienda cursar simultáneamente

Ciencia política I: Introducción á ciencia política/P04G091V01104

Ciencia política II: Fundamentos de ciencia da administración/P04G091V01105

Ciencia política IV: Sistema político español e galego/P04G091V01204

Outros comentarios

Las modalidades presencial y semipresencial del Grado en Dirección y Gestión Pública comparten un mismo plan de estudios, cuyas materias (de 1º a 4º) ayudan a desarrollar un aprendizaje de competencias basado en la evaluación continua.

DATOS IDENTIFICATIVOS

Ciencia política IV: Sistema político español e galego

Materia	Ciencia política IV: Sistema político español e galego			
Código	P04G091V01204			
Titulación	Grao en Dirección e Xestión Pública			
Descriptores	Creditos ECTS 6	Sinale FB	Curso 1	Cuadrimestre 2c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	López Mira, Álvaro Xosé			
Profesorado	López Mira, Álvaro Xosé			
Correo-e	almira@uvigo.es			
Web				
Descripción xeral	Trátase nesta materia de abordar cunha visión actualizada os diferentes elementos históricos, xurídicos, sociais, políticos, electorais... que conforman o deseño e funcionamento dos dous sistemas políticos nos que estamos simultaneamente imbricados como ciudadáns e estudiantes universitarios: o español e o galego. Aínda que, con seguridade, merecerían tratamento separado en asignaturas distintas e secuenciadas temporalmente, o vixente plano de estudos do Grao en Dirección e Xestión Pública contempla só unha polo que, fácil resultará entender, que precisamos facer un compendio moi estricto dos numerosos temas que debemos tratar no periplo académico desta asignatura. Esa é tamén unha das razóns que aconsella un diferente espazo de tratamiento de cada un dos temas. O/a estudiante desta asignatura pode caer na tentación de que resulta doado asimilala xa que todo o nela tratado sóalle máis ou menos próximo, ben polos seus coñecementos previos, ben polo tratamento informativo das axendas mediáticas do país que inclúen sempre algún dos elementos incluídos no programa. Sería, na maior parte dos casos, un craso erro que cómpre evitar. Non se pense tampouco que pode haber solapamento de contidos con algúna materia xa estudiada no Grao; non é así porque a Ciencia Política é a ciencia do realismo e, polo tanto, vai más alá das apariencias ou do ilusorio normativismo xa que pode demostrar como detrás dun fermoso marco xurídico, mesmo constitucional, poden imperar a corrupción, o nepotismo ou o mero incumprimento. Eis polo que os nosos obxectivos son moi ambiciosos: porque aspiran a explicar como funciona na realidade o noso modelo político nas catro partes en que vén dividida a materia. Como ben sabedes, esta materia impártese baixo dúas modalidades de ensino: presencial e semipresencial. A información básica sobre ambas atópase nesta ligazón da Guía docente da materia. Ademais infórmovos que as tutorías terán lugar os luns e xoves de 10.00 a 13.00 horas no despacho 224, no segundo andar da Facultade. Tamén me podes localizar no teléfono 986801981 e no e-mail almira@uvigo.es Agardo que a materia sexa do voso interese e vos proporcione ferramentas analíticas útiles para interpretar a complexa realidade político-social na que nos tocou en sorte vivir. Contade comigo para axudarvos neste propósito sempre que o precisedes. Álvaro Xosé López Mira			

Competencias

Código

A1	Que os estudiantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudio que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudio.
A2	Que os estudiantes saibam aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudio.
A3	Que os estudiantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudio) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudiantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudiantes desenvolvan aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B2	Capacidad de analizar, sintetizar e integrar conocimientos y enfrentarse a la complejidad de formular juicios con información limitada
B3	Capacidad de escucha, de lectura comprensiva y habilidades de comunicación oral y escrita
B5	Ser capaz de interpretar datos derivados de las observaciones en relación con su significación y relacionarlos con las teorías apropiadas en el ámbito de la dirección y gestión pública
B7	Capacidad para la gestión de conflictos interpersonales e inclinación hacia la mediación y la negociación
C10	Comprender la estructura y funcionamiento de los sistemas políticos gallego y español en un contexto multinivel
D1	Capacidad de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos

D8	Capacidad para el trabajo cooperativo en equipo/grupo y abierto a diferentes puntos de vista y opiniones
D9	Capacidad para el razonamiento crítico creativo y el autocrítico

Resultados de aprendizaxe

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe
(*)Nueva	A1 B2 C10 D1 A2 B3 D8 A3 B5 D9 A4 B7 A5
Posuér e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vanguarda do seu campo de estudo.	A1
Aplicar os coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.	A2
Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.	A3
Transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.	A4
Desenvolver aquellas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.	A5
Capacidad de analizar, sintetizar e integrar conocimientos y enfrentarse a la complejidad de formular juicios con información limitada	B2
Capacidad de escucha, de lectura comprensiva y habilidades de comunicación oral y escrita	B3
Ser capaz de interpretar datos derivados de las observaciones en relación con su significación y relacionarlos con las teorías apropiadas en el ámbito de la dirección y gestión pública	B5
Capacidad para la gestión de conflictos interpersonales e inclinación hacia la mediación y la negociación	B7
Comprender la estructura y funcionamiento de los sistemas políticos gallego y español en un contexto multinivel	C10
Capacidad de análisis y síntesis para la elaboración y defensa de argumentos	D1
Capacidad para el trabajo cooperativo en equipo/grupo y abierto a diferentes puntos de vista y opiniones	D8
Capacidad para el razonamiento crítico creativo y el autocrítico	D9

Contidos

Tema

As historias políticas española e galega.	1.- A formación do sistema político español
Institucións estatais e autonómicas de Galicia. As dinámicas políticas española e galega.	2.- Trazos políticos xerais da Constitución de 1978
	3.- A monarquía republicana do actual sistema político español
	4.- O poder lexislativo: as Cortes Xerais
	5.- O poder executivo: o Goberno
	6.- O poder xudicial: a Xudicatura
	7.- Outras institucións públicas relevantes do Estado español
	8.- A irreformabilidade constitucional española
	9.- Gobernos autonómicos e gobernos locais
	10.- Partidos e sistemas de partidos españois
	11.- Os grupos de presión españois
	12.- Os sistemas electorais en España
	13.- A política exterior española
	14.- O sistema político galego. Historia e institucións
	15.- O sistema político galego. Actores e eleccións

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Seminarios	10	0	10
Presentacións/exposicións	10	50	60
Saídas de estudo/prácticas de campo	5	0	5
Sesión maxistral	25	0	25
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	1	49	50

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descripción
Seminarios	Actividades enfocadas ao traballo sobre un tema específico, que permiten afondar ou complementar os contidos da materia.
Presentacións/exposicións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudiantes
Saídas de estudo/prácticas de campo	Actividades de aplicación de coñecementos desenvolvidas en espazos non académicos exteriores
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudio, bases teóricas e/ou directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudiante.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descripción
Sesión maxistral	METODOLOXÍA E AVALIACIÓN DA MODALIDADE SEMIPRESENCIAL: 1. Ler con atención y en caso de dúbida contactar co Coordinador do Grao en Dirección e Xestión Pública. 2. As cuestións básicas referidas á metodoloxía de aprendizaxe e á avaliación do mesmo recóllese no Punto 7 "Avaliación". 3. No apartado "Outros comentarios e segunda convocatoria", formúllase a estrutura de aprendizaxe, os soportes virtuais e a valoración de cada un deles.
Seminarios	METODOLOXÍA E AVALIACIÓN DA MODALIDADE SEMIPRESENCIAL: 1. Ler con atención y en caso de dúbida contactar co Coordinador do Grao en Dirección e Xestión Pública. 2. As cuestións básicas referidas á metodoloxía de aprendizaxe e á avaliación do mesmo recóllese no Punto 7 "Avaliación". 3. No apartado "Outros comentarios e segunda convocatoria", formúllase a estrutura de aprendizaxe, os soportes virtuais e a valoración de cada un deles.
Presentacións/exposicións	METODOLOXÍA E AVALIACIÓN DA MODALIDADE SEMIPRESENCIAL: 1. Ler con atención y en caso de dúbida contactar co Coordinador do Grao en Dirección e Xestión Pública. 2. As cuestións básicas referidas á metodoloxía de aprendizaxe e á avaliación do mesmo recóllese no Punto 7 "Avaliación". 3. No apartado "Outros comentarios e segunda convocatoria", formúllase a estrutura de aprendizaxe, os soportes virtuais e a valoración de cada un deles.
Probas	Descripción
Probas de resposta longa, de desenvolvimento	METODOLOXÍA E AVALIACIÓN DA MODALIDADE SEMIPRESENCIAL: 1. Ler con atención y en caso de dúbida contactar co Coordinador do Grao en Dirección e Xestión Pública. 2. As cuestións básicas referidas á metodoloxía de aprendizaxe e á avaliación do mesmo recóllese no Punto 7 "Avaliación". 3. No apartado "Outros comentarios e segunda convocatoria", formúllase a estrutura de aprendizaxe, os soportes virtuais e a valoración de cada un deles.

Avaliación		Descripción	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe
Seminarios	Rexerán os mesmos criterios de avaliación que na sesión maxistral	Ata 15	A1 A2 A3 A4 A5	B2 C10 D1 B3 D8 B5 D9 B7 A5
Presentacións/exposicións	Valorarase a capacidade de redacción de traballos e a súa presentación pública (individual ou en grupo), con criterios como a orixinalidade, o manexo de fontes, o establecemento de elementos relacionais con outros aspectos do programa e a capacidade de establecer comparacións con outros sistemas políticos	Ata 30	A1 A2 A3 A4 A5	B2 C10 D1 B3 D8 B5 D9 B7 A5
Sesión maxistral	Valoraranse a asistencia proactiva (penalizándose a negativa), a capacidade de atención e asimilación conceptual, a actitude persoal e a participación coherente no seguimento da programación	Ata 15	A1 A2 A3 A4 A5	B2 C10 D1 B3 D8 B5 D9 B7 A5
Probas de resposta longa, de desenvolvimento	Valorarase a capacidade de expresión escrita, a capacidade de síntese conceptual e a capacidade de relación entre ámbitos temáticos do programa	Ata 40	A1 A2 A3 A4 A5	B2 C10 D1 B3 D8 B5 D9 B7 A5

Outros comentarios sobre a Avaliación

Este modelo de avaliação e as súas metodoloxías serán aplicables para os estudiantes que escollan a opción de presencialidade.

Os criterios de avaliação serán idénticos para as dúas probas do curso.

METODOLOXÍA E AVALIACIÓN DA MODALIDADE SEMIPRESENCIAL

1. Ler con atención e, en caso de dúvida, consultar co Coordinador do Grao en Dirección e Xestión Pública, Prof. Dr. Enrique José Varela Álvarez (evalvarez@uvigo.es)
2. Caadro básico de "metodoloxía" e "avaliación" da materia (caso de dúvida, consultar co responsable da materia):

